

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAGS TIDSSKRIFT

Nr. 2 2001 Ärgang 19 Pris kr. 40,-

ISSN:0802-860

*Oppdalen kirke, Lunner
Se artikkel side 146*

Alt i trelast og byggvare

GRAN ALMENNING

Åpningstider: Mand. - fred. 07.00 - 17.00, lørd. 09.00 - 13.00

MAXBO

MAXBO Gran Almenning, 2750 Gran - Tlf. 61 31 30 60

Fax 61 31 30 70

MAXBO - ENESTE BO OG BYGGEVAREKJEDE MED FAST LAVPRIS

Maxbo - Gran Almenning, 2750 Gran

Gjensidige NOR
Forsikring

*Vi ønsker deg
velkommen*

*til et hyggelig opphold og et måltid
god, hjemmelaget mat.*

Hadeland Gjestegård

2770 Jaren - Telefon 61 32 88 74

Kafé - Selskapslokaler - Møterom - Solsenger - Catering

Salg eller kjøp av bolig

EiendomsMegler 1

Smistorget, 2750 Gran - Telefon 61 32 70 20 - Fax 61 32 70 21

Internett: <http://www.eiendomsmegler1.no/gran/>

KJENN DIN BYGD

LOKALHISTORISK LITTERATUR I GODT UTVALG

Toten tidsskrift 1-9	80,-
Toten årbok innbundet 1979-90	150,-
Toten årbok 1991	200,-
Toten årbok 1992-96	170,-
Toten årbok 1997-99	190,-
Totens Bygdebok bind I (i to halvbind)	à 200,-
Totens Bygdebok bind II og III	200,-
Totens Bygdebok bind IV	350,-
Totens Bygdebok bind V	590,-
Visjon og virke	250,-
Gihle: Frå gamalt	100,-
Gihle: Østre Toten Bondelag 1882-1982	80,-
Gihle: Østre Toten Skogeierlag 1911-1986	80,-
Gihle: Hoff kirke	50,-
Gihle: Fra gamle dager på Toten	80,-
Totendialekta, form - bruk - framtid	50,-
Gjestrum: Gårds og slektshistorie	90,-
Gjestrum: Økomuseumsboka	150,-
MJØSA årbok 1982-83	100,-
MJØSA årbok 1984-86	130,-
Julsrud Berg: Damp og motorbåter på Mjøsa	288,-
Øyeblikk som var, bind I og II	130,-
Øyeblikk som var, bind III	170,-
Totenmål og anna mål, hefte 1-9	40,-
Totenmål og anna mål, hefte 10-24	60,-
Toten Almenning	350,-
Olstad: Spellemann langs vegen	60,-
Rosseland: Skole i den trivelige bygda	190,-
Rosseland: Timeglasset	119,-
Stuldalen: Villroser I og II	à 98,-

TOTEN INTERBOK
2851 Lena • Tlf: 61 16 05 94 • Fax: 61 16 19 77

VESTOPPLAND SLEKTHISTORIELAG

Postboks 266, 2801 GJØVIK

Medlemskontingent: kr. 150,- pr. år.
Lagets tidsskrift kommer fire ganger i året.

Neste frist for innlevering av stoff er 1. september.
Stoff sendes Jan E. Jaatun, Postboks 99,2857 Skreia eller
Som e-post: heljar@slektshistorielaget.com

Hjemmeside: <http://home.lakenet.no/vshl/>
E-post adresse: vshl@lakenet.no

HOVEDSTYRE ARBEIDSUTVALG:

Formann: Anne Lise Svendsen, Vildåsvegen 61,
2830 Raufoss - tlf. 61 19 02 65
Nestformann: Jan Eilert Jaatun, 2857 Skreia
tlf. 61 16 38 93
Kasserer: Hans M. Næss, 2750 Gran - tlf. 61 33 04 14
Sekretær: Harald Hvattum, 2760 Brandbu
tlf. 61 33 42 61

TIDSSKRIFTSSTYRE:

Styrer: Jan Eilert Jaatun,
Fredrik Dyhren
Heljar Westlie
Rune Hårstadsveen
Varamann: Roy Magne Sveen

ANNONSEPRISER:

	1 gang	4 ganger
1/2 side.....	kr. 150,-	kr. 500,-
1/1 side	kr. 300,-	kr. 1000,-
Bakside	kr. 500,-	kr. 1400,-

Bankgirokonto 2050 11 52065

Innhold

- 85 Terje Tandsether:
Ole Andersen Huskelhus - den første biring
i Amerika
- 99 Jan Eilert Jaatun:
Av finneslekt
- 113 Herman Nettum:
Sagarøtter
- 119 Rune Hårstadsveen:
Oline Johannesdatter
- 122 Fredrik Dyhren:
Nordre Bondeli i Aurdal
- 133 Arne Amundgård:
Toten - innslag i Lesja
- 136 Skifter Toten, Vardal og Biri
Protokoll nr. 3, 1689 - 1692. Del 2
- 144 Tillegg og rettelser
Herman Nettum: De eldste brukere på Nettum
- 146 Oppdalen kirke, Lunner
- 147 Nye spørsmål
- 156 Lagsnytt

Ole Andersen Huskelhus - den første biring i Amerika.

Av Terje Tandsether

Det var i 1846 at de første emigrantene fra Biri, Snertingdal og Vardal reiste til Amerika. I 1996 var det derfor 150-års jubileum for utvandringa fra distriktet. Den som reiste tidligst fra Vestoppland var Lars Nilsen Røste fra Land. Han var med det første utvandrerskipet fra Østlandet, briggen “Emilie” som la ut fra Drammen 12.6.1839. Foruten Lars var det bare folk fra Numedal med denne båten.

For noen år siden var jeg på Statsarkivet i Hamar og kikket litt i arkivet etter sorenskriveren over Toten, Vardal og Biri. Her finnes det noe som heter dødsfallmeldinger og som starter i 1821. Dette er anmeldelser av dødsfall som lensmennene i hvert prestegjeld har sendt til sorenskriveren. På spørsmål om hvem arvingene etter avdøde var har lensmennene på Toten og i Vardal bare skrevet for eksempel umyndige arvinger, en myndig sønn, enken i uskiftet bo eller lignende, men Iver Bøe i Biri har gjort det mer nøyaktig. Her blir alle arvinger etter de avdøde navngitt og hvordan slektskapet var, en lapp for hvert dødsfall.

Dette er derfor et svært nyttig supplement til skifteprotokollene. Lappene er sendt inn fram til 1857, da Iver Bøe sluttet som lensmann. Etter denne tida er det sendt inn lister

for hver måned, seinere for hvert kvartal, og disse inneholder ikke lenger arvingenes navn. Det er ikke alle dødsfall i Biri og Snertingdal som er anmeldt, og for enkelte år er det nesten ingen slike lapper. I mappa for 1823 fant jeg følgende:

Anmeldelse !

Paa Gaarden nordre Huskelhuus er der bortdød den 15. denn(es) Anders Hovelsen, Føderaadsmand, hvis Arvinger ere:

Arvingernes Navne og Slegtskab med Afdøde, deres Alder, Opholdssted, og for Qvindekjønnen om gift.

1. Sønnen Hovel Andersen	Myndig reiser til Søes og ved ei hvor han er
2. “ Johannes Andersen	Myndig boer paa Herberg paa Ringsager
3. “ Ole Andersen	Myndig boer i Amerika
4. “ Jens Andersen	Myndig boer paa Øveraasen i Birie
5. “ Anders Andersen	do. boer paa Huskelhuus i Birie
6. Datteren Anne Andersdatter	gift med Amund Andersen
7. “ Agnete Andersd.	gift med Hans Kindjord i Land
8. “ Ingeborg Andersd.	43 Aar gl. paa Øveraasen
9. “ Elie Andersdatter	gift med Ole Eriksen Gullord
10. “ Karie Andersd.	gift med Ole Berg paa Brøttum

Som herved for Skifteretten anmeldes. Skumsrud den 23 Feb. 1823. Jens Andersen Øveraasen.

NB. Etter et Skifteretten foreviist Skiøde har den Afdøde solgt al sin Ejendom og Kjøbesummen derfor i det heele anvendt til Indbetaling af hans Gjeld saaledes at han nu intet har efterladt sig til Skifte som altsaa bortfalder.

Her står det altså at sønnen Ole Andersen bodde i Amerika i 1823. Men hvordan kunne det ha seg? Utvandringa fra Biri startet jo ikke før i 1846, over 20 år seinere. Dessuten var dette to år før utvandringa fra Norge tok til i det hele tatt. De første nordmenn som reiste over til Amerika var de såkalte sluppefolkene, et utvandrerfølge på 52 personer fra Stavangerkanten som 4.7.1825 seilte til Amerika på sluppen “Restauration” og som kom fram til New York høsten samme år. Det må her nevnes at Cleng Peerson, også kalt “den norske utvandnings far”, alt i 1821 hadde vært over for å undersøke forholdene for norsk bosetning.

Det måtte være en årsak til at Ole Andersen reiste så tidlig. Først trodde jeg at Amerika var navnet på en boplass i distriktet, noe som ikke var riktig. Det som løser denne gåten er skiftet etter mora Gunhild Jensdtr. Huskelhus 18.9.1802. Om sønnen Ole sies det da at han seilte til sjøs med en skipper fra Mandal. Dermed var Ole sjømann, og dette er selvfølgelig forklaringen. Når det blir sagt at han bor i Amerika så betyr det at han må ha gått i land for godt og bosatt seg der. Siden familien i Biri visste at Ole var bosatt i Amerika i 1823 må han ha sendt brev hjem og fortalt om seg selv. Det hadde vært litt av en sensasjon om disse brevene hadde eksistert i dag.

Men tilbake til skiftet etter Gunhild Huskelhus i 1802. Her sies det om hennes eldste sønn Håvel Andersen at han var til sjøs som styrmann på Vestindien. Dermed var det to brødre som var sjømenn. Nå kan en jo lure på hvorfor to bondegutter fra Biri dro til sjøs for 200 år siden. Kanskje var det eventyrlyst og

utferdstrang som drev dem. Kanskje var også det at Mjøsa ligger rett nedenfor Huskelhusgardene en pådriver. Eller var det helt andre ting som lå bak? I et skifte på Kluke i Biri 1728 er det nevnt at Nils Syversen Sigstad som var født ca. 1682 var bortreist for 21 år siden (ca. 1707) og deretter til Holland eller Ostindien, dvs. Sørøst-Asia. Han er trolig den første sjømann som er nevnt i Biri.

Det var smått med kunnskaper om den store verden i de fleste norske bygder tidlig på 1800-tallet. Det hadde vært langveisfarende norske kvinner og menn før utvandringa til Amerika tok til for alvor i midten av 1830-åra, og de som fant vegen hjem igjen hadde alltid noe å fortelle. Men skriftlige meddelelser om verden utenfor bygda var det lite av. Sjøfarten preget yrkesvalget for dem som bodde langs kysten, selv om også gutter fra innlandet muligens kunne bli kommandert til sjøs i forbindelse med militærtjenesten.

Nå skulle det helst vært noe å fortelle om Ole, hvor han bodde og hva som skjedde med ham. Et notat i panteboka for Toten, Vardal og Biri som er datert København 27.1.1804 sier at skipper Håvel Andersen og styrmann Ole Andersen gir fullmakt til faren Anders Håvelsen Huskelhus i Biri prestegjeld i Norge til å heve arven etter deres mor, og denne fullmakten ble skrevet “ved deres nærværelse her i staden”.

En henvendelse til Riksarkivet høsten 1997 ble sendt videre til Statsarkivet i Kristiansand. Derfra kom det følgende svar: “Vi har undersøkt i arkivet til amtmannen i Lister og Mandal amt for om mulig å finne noen opplysninger i listene over sjøinnrullerte 1798-1808, men disse listene inneholder bare opplysninger om personer som er født eller oppvokst på gardar i Lister og Mandal amt (Vest-Agder fylke) og som derfor har lokal tilknytning. Vi har dessverre ingen mannskapslister eller oversikter over sjøfolk som seilte med båter fra Mandal, eller fra andre steder i Vest-Agder for den saks skyld, i tida ca. 1800-1823. De gangene som

vi får rede på navn på mannskap er gjerne i forbindelse med sjøforklaringer etter forlis eller sjøskader. Når vi ikke kjenner navnet på skipet, eller i det hele tatt vet om det har vært innblandet i en sjøskade, kan vi ikke begynne å lete etter en enkelt person. Vi beklager derfor at vi ikke er i stand til å hjelpe med opplysninger i denne saken”.

Det ser derfor ikke ut til at det er mulig å finne noe mer om Ole Andersen. Jeg vil i stedet fortelle litt om hans søsken og deres familier. Jeg vil også gjengi den føderådskontrakten som ble inngått mellom Anders Huskelhus og hans svigersønn Amund Andersen i 1791. Men først litt om garden Huskelhus nordre. Den hadde vært i slekta siden 1660-åra da Ole Kjeldsen Huskelhus (1636-1699) var bruker. Han var gift med Sønnev Olsdr. (1628-ca. 1725). Deres sønn Ole Olsen var gift med Agnete Pedersdr. Bratberg (1684-1743). Og deres sønn igjen var Ole Olsen (1713-1784) gift med Kari Lukasdr. Alset (1723-1788). Ved skjøte datert 26.7.1769 ble garden Huskelhus nordre av skyld 1 1/2 hud med bygsel overdratt fra Ole Olsen og kona Kari til deres eneste datter og arving Agnete Olsdr. med mann Anders Håvelsen, samt føderåd til Ole og Kari. I 1774 solgte så Anders garden tilbake til svigerfaren Ole Olsen for 200 rdl. Men denne handelen må ha gått om igjen, eller kanskje ble det aldri noe handel, for i 1791 er det tinglyst skjøte fra Anders til svigersønnen Amund Andersen Gryte på Huskelhus nordre av skyld 1 1/2 hud. Salgssummen var også denne gang 200 rdl. Dessuten skulle Anders og kona Gunhild ha føderåd på garden, og det blir gjengitt seinere.

Anders Håvelsen var født på garden Ekern i Snertingdal 19.7.1738 og ble døpt dagen etter. Hans foreldre var Håvel Johannesen Ekern fra Gårder i Land (1690-1769) og Anne Andersdr. Skiaker fra Land (1697-1773). Anders døde som føderådsmann på Huskelhus 15.2.1823. Han giftet seg første

gang 19.6.1764 med Agnete Olsdtr. Huskelhus født ca. 1744 og død 28.2.1770. Det var tre barn i dette ekteskapet:

1. Håvel Andersen født 9.2.1765, død 15.2.1765.

2. Ole Andersen døpt 19.1.1766, død 6.3.1780.

3. Anne Andersdtr. døpt 31.1.1768 død som føderådskone 26.11.1842. Hun ble forlovet 3.10.1789 og seinere gift med Amund Andersen Gryte søndre, døpt 9.8.1761 død 2.11.1823. Som eneste barnebarn av Ole Olsen Huskelhus var det Anne som var nærmest til å ha garden, og hun og mannen Amund tok som nevnt over i 1791. Da forpakteren av spillet i Biri, Christoffer Amundsen Kvisgard døde i 1797, ble han erstattet av Amund Huskelhus. Amund er i folketellinga 1801 kalt privilegert “hør hægler” (betyr egentlig lin hekler) og musikanter. De fikk sju barn:

- a. Ole (1790-1869), ugift og død på Huskelhus som føderådsmann.
- b. Andreas (1794-1859), gift 1819 med enke Marie Nilsdtr. Strandengen (1789-1863), bosatt Strandengen.
- c. Christian (1796-1835), ugift handelsbetjent, visstnok i Fron men død på Huskelhus.
- d. Fredrik (1799-1864), gift 1826 med Berte Engebretsdtr. Myhre nordre (1803-1853), bosatt Huskelhus.
- e. Anders (1801-1872), ugift, gardbruker i Åsen.
- f. Anne Marie (1804-1866), ugift, bosatt Huskelhus og Åsen
- g. Ingeborg (1810-), gift 1837 med underoffiser Johannes Nilsen Moen fra Fron (1811-), bosatt i Fron.

Anders Håvelsen giftet seg andre gang (forlovet 8.12.1770) med Gunhild Jensdtr. fra Bjørnstad nordre. Hun var døpt 4.4.1751 og døde før 1801, da Anders sies å være enkemann i folketellinga

dette året. Hennes foreldre var Jens Nilsen Bjørnstad fra Korsvegen i Biri (1716-1775) og Kari Knutsdtr. fra Mo i Fåberg. Vi kjenner elleve barn etter Anders og Gunhild:

1. Agnete Andersdtr. døpt 20.10.1771 død 3.2.1859. Hun giftet seg omkring 1796 med Hans Hansen Stumlien døpt 25.2.1770 død 8.7.1857. De flyttet til Kjensjord i Torpa og ble brukere der. De fikk åtte barn:

- a. Mari (1797-), gift 1823 med Ole Engebretsen Ekern fra Biri (1790-1870)
- b. Gunder (1799-)
- c. Gunhild (1800-), gift 1824 med Hans Engebretsen Ekern fra Snertingdal (1797-), haugianer.
- d. Anne (1803-), gift 1830 med Christian Olsen
- e. Ingeborg (1806-), gift 1831 med Ole Hansen Gaukom fra Toten (1800-)
- f. Hans (1808-), gift 1832 med Berte Dagfinsdtr. Hasli, Snertingdal (1800-)
- g. Anders (1811-), til Stange i snekkerlære 1833
- h. Jens (1814-1830)

2. Håvel Andersen døpt 28.11.1773. Han ble som nevnt sjømann og var omkring år 1800 styrmann på en båt i Vestindien. De dansk-vestindiske øyer var en dansk besittelse øst for Puerto Rico som omfattet øyene St. Croix, St. Thomas og St. John. En annen person fra distriktet, Abraham Abrahamsen Tomlevoll fra Land, var i år 1800 bosatt på St. Thomas. Håvel var ved farens død i 1823 fortsatt til sjøs uten at man visste hvor. Han kom neppe tilbake til Biri, ihvertfall er han ikke død her.

3. Ingeborg Andersdtr. døpt 25.10.1775. Hun var hjemme hos faren i 1801, men i 1823 var hun bosatt Øveråsen og var da ugift.

Ingeborg flyttet i 1828 til søstera Kari på nedre Berg i Ringsaker. I 1841 flyttet hun fra Ringsaker til Land. Ingeborg døde på Kjensjordbakken i Torpa 5.4.1864. Hun bodde antagelig hos søstera Agnete som var gift til Kjensjord.

4. Johannes Andersen døpt 3.9.1777. I skiftet etter mora 1802 sies det at han før har tjent hos kjøpmann Hedemark i Christiania men skal nå være med en landmåler på Vestkanten. I 1805 var han “kondisjonerende” hos amtmann Rafn på Bragernes (Drammen). Johannes bodde i 1823 på Herberg i Ringsaker men kan ikke sees å være død der eller utflyttet fra Ringsaker. Om han var gift og hadde barn vites ikke.

5. Kari Andersdtr. døpt 30.1.1780, men død alt 28.5.1785.

6. Ole Andersen døpt 20.2.1782. Han var hjemme hos faren i 1801 og var snekker, men året etter var han til sjøs. Det er altså ham denne artikkelen handler om, som den første biring i Amerika.

7. Eli Andersdtr. døpt 5.12.1784 død 9.10.1827. Hun tjente på Bollerud i 1801. Eli giftet seg ca. 1812 med Ole Eriksen Gullord døpt 18.8.1776 død 30.8.1861. De var brukere av Tretsveen under Berg i Ringsaker fra 1814, men kalles også husfolk. Etter Brøttumboka hadde de åtte barn:

- a. Even (1812-)
- b. Anders (1814-), gift 1844 med Helene Johannesdtr. Galtestad fra Biri (1815-), bruker av Tretsveen etter faren men til Amerika 1849.
- c. Andreas (1816-)
- d. Gunhild (1819-), gift med Nils Galtestad i Biri.
- e. Erik (1820-)

- f. Kari (1821-), gift med Ole Evensen Moeie.
- g. Jens (1823-1846)
- h. Anne (1826-1833)

8. Kari Andersdtr. døpt 9.9.1787. Hun døde før 1794 da ei ny Kari ble født.

9. Jens Andersen født 30.1.1790 død 4.4.1867. Gift 15.7.1823 med enke Anne Monsdtr. Suttestad fra Lier på Ringsaker født 12.5.1797 død før 1865. De var brukere på Suttestad i Fåberg og hadde fem barn:

- a. Agnete (1824-)
- b. Helene (1827-1884), gift 1845 med Gulbrand Iversen Hundskjold fra Ringsaker (1813-1880).
- c. Anders (1829-)
- d. Agnete (1832-)
- e. Karen (1834-1880), gift 1863 med Even Johannesen Homb fra Land (1840-1901), bruker på Suttestad.

10. Kari Andersdtr. født ca. 1794 død 30.10.1882. Hun giftet seg 17.7.1816 med Ole Eriksen Berg nedre fra Ringsaker døpt 6.3.1782 død 16.4.1858. De var brukere på Berg og fikk i følge Brøttumboka elleve barn:

- a. Berte (1817-), gift 1846 med Nils Johannesen Henna (1826-), til Ådals bruk.
- b. Gunhild (1818-), gift 1849 med Børre Andersen Klomstein i Biri (1814-), bruker der.
- c. Erik (1820-1821)
- d. Ingeborg (1821-), gift 1842 med Johannes Olsen Fauskerud (1818-)
- e. Eline (1824-1915), gift 1848 med Even Olsen Hov fra Vingrom (1809-1872), bruker av Berg i Ringsaker.

- f. Anne (1827-), gift 1852 med Hans Jonsen Taraldsrud fra Biri (1811-)
- g. Johanne (1830-1830)
- h. Helene (1830-1830)
- i. Agnete (1831-), gift med Andreas Olsen Grindstuen fra Løten, til Amerika.
- j. Johanne (1834-), gift 1858 med Erik Christoffersen Grindstuen fra Løten.
- k. Ole (1837-), til Kongsberg 1857.

11. Anders Andersen født ca. 1796 død før 1865. Gift 4.6.1816 med Karen Olsdtr. Neråsen født ca. 1792 død etter 1865. De bodde først i Biri, men var fra 1824 brukere på Audenhus nordre i Fåberg. Sju barn:

- a. Andreas (1816-), var i 1850 garver i Lillehammer.
- b. Christian (1818-), gift 1851 med Marit Larsdtr. Dalen fra Fron (1826-), bruker på Audenhus.
- c. Helene (1820-), ugift.
- d. Mathea (1823-)
- e. Gønner (1826-), gift 1866 med Christian Larsen Gryte fra Biri (1842-), bosatt Rollesbyhaugen 1875.
- f. Ole (1830-)
- g. Agnete (1833-), gift 1860 med Mathias Johannesen Skarset fra Biri, seinere til Christiania som underoffiser.

Føderådskontrakter skulle sikre de som ga fra seg garden husrom, mat og stell så lenge de levde. Ofte kunne slike kontrakter være svært omfattende og detaljerte. I 1791 ble denne kontrakten inngått:

Jeg Amund Andersen Gryte er ved skjøte av dags dato overdratt garden Huskelhus nordre av min svigerfar Anders Håvelsen og kone Gunhild Jensdtr. og gir dem følgende årlige føderåd:

1. 3 tønner godt bygg (en tønne = 16 settinger = 140 liter), 5 tønner godt blandkorn, hver tønne skal holde 20 settinger, 6 settinger rug når noe avles på garden, 4 settinger erter eller hvis erter ikke avles på garden da godt bygg like mange settinger i stedet, hvilke kornvarer skal være av det beste som avles på garden.
2. 4 settinger salt, 1 kvarter sild (1/4 tønne), 1 bismerpund tørrfisk (6 kg) av ufs, en halv matte tobakk hollandsk og humle til fornødenhet.
3. Til slakt hver høst et ungt nautskreatur 3 år gammelt og et gjødd ungsvin, å så årlig for dem 2 settinger hamp og 1 setting linfrø.
4. Føre, røkte og stelle for dem både vinter og sommer hjemme og i sæteren så godt og forsvarlig som gardens egne, 2 kyr og 4 sauer med deres lam likesom de og om godt synes må høste og ta noe raskefôr, ospe- og syljeløv til deres kreaturer, dog etter “bekvem utvisning”.
5. De skal ha frihet til å brenne bråter i skogen til en setting sed årlig så lenge de selv kan avvirke det.
6. Forskaffes dem hest til kirken og andre fornødne reiser eller bruk, alene jeg derom underrettes en dag forut.
7. De beholder til sitt husrom for seg og sitt bohove den søndre stue, som for dem skal holdes varm og dråpefri, kjeller, underloft og høystue over, og bod ved, samt nødvendig husrom til Ekkerjordet til deres avvirkning, såsom lin og korn som derav faller, såsom trevet over og skjulet under av stall-låven, og fri

havnegang for de kreaturer som derav kan føres, og likeså gjerdefang til samme Ekkerjorde. Når den tid kommer at de blir gamle og ikke lenger synes i stand til å bruke samme jord, så skulle da gardens bruker være nærmest som den høystbydende å kjøpe samme jord.

8. Likeså skal og all den gjødsel som faller av de kreaturer som oppsitteren forer likeså vel som de som fores av jordet, skal legges til side, som skal være til gjødsel for samme jorde.

9. Om de skulle finne for godt å ha ei ku hjemme fra sæteren skal det tillates.

10. Om de skulle ha lyst til å flytte til et annet sted, så skal samme føderåd likevel beholdes av dem.

11. Nødvendig rom i stabburet for hvilke av ovenmeldte, alt uten avkortning, skal nyte så lenge de lever. Men når en av dem avgår ved døden faller det halve vilkår igjen til garden unntatt av Ekkerjordet. Husrommene beholder den lengstlevende til sin dødsdag, og skulle de bli så gamle og skrøpelige at de ikke er i stand til å underholde seg selv av deres føderåd så skal jeg ta dem i mitt brød til deres død, likesom jeg alltid skal se dem tilgode med nødvendig oppvarming, røkt og tilsyn ettersom deres tilstand utfordrer, og alltid omgås dem med kjærlighet, således som det sømmer seg mot foreldre.

12. Dersom de kan fore flere kreaturer enn oven anført tillates dem husrom for samme.

Svennes tingstue 20.9.1791. Amund Andersen Gryte. Til vitterlighet: C. Broch, Anders Lunden. Tinglyst samme dag.

I utvandrerboka for Biri og Vardal er det innledningsvis nevnt litt om tidlig utvandring til Amerika: “Den første betydelige og permanente koloni som ble stiftet i Nord-Amerika var den hollandske kolonien som omkring år 1614 ble anlagt på Manhattan Island, nå en del av New York. Holland (Nederland) var den gang den største sjøfartsnasjon i Nord-Europa, og mange norske sjømenn var i tjeneste på den hollandske flåte. Mange nordmenn fulgte med da den hollandske utvandring til Amerika begynte i første halvdel av 1600-tallet. I et brev datert 1650 er nordmennene omtalt meget rosende. De var dyktige til å felle trær og rydde land, og de var meget arbeidssomme og vant til å arbeide i skogen”.

De emigrantene som kom til Amerika i 1825 var altså ikke de første nordmenn der, men det var den første organiserte utvandring fra Norge. I følge utvandrerboka var Johannes Nordbo fra Ringebo den som reiste tidligst fra Gudbrandsdalen, og det skjedde i 1833. Dette motsies i bygdeboka for Land som påstår at en mann fra Gausdal hadde reist allerede i 1832. Men boka “Norge i Texas” sier at Johannes utvandret i 1832 og kom til Texas i 1841. Den tidligste vi kjenner fra Hedemarken var Lars Holo fra Ringsaker som emigrerte i 1839. Han var bror til Anders Tømmerstigen som var med i følget fra Vardal i 1846.

Ole Andersen Huskelhus er dermed ikke bare den første fra Biri som vi med sikkerhet vet bodde i Amerika, han må også være den første både fra Oppland og Hedmark.

Kilder: Toten, Vardal og Biri sorenskriverarkiv
Kirkebøker, pantebøker og skifteprotokoller for Biri
Brøttum bygdebok
Utvandrerboka for Biri, Snertingdal og Vardal

Av finneslekt

av Jan Eilert Jaatun

SLEKTEN FRA SOLSRUD I HURDAL

Navnet på garden ble i 1600-årene skrevet Solsrud eller Salsrud og i 1723 Soelsrud. Det kan bety solrydning, men kanskje kan det også være avledet av mannsnavnet Solvi. Garden finnes nevnt allerede i 1594. Det kan se ut som den da er ubebodd eller nedlagt. I jordeboken fra 1611 står Solsrud som ødegard.

Eieren av Solsrud var etter odelsjordeboka fra 1624 "bonden" Jacob Holter fra Nes på Romerike. Han eide 1 fjerding tunge i "Solsrud", og det kan ikke være annet enn Solsrud i Hurdalen. ! fjerding tunge ville si 5 lispund mjøl eller malt, og skattematrikkelen fra 1647 viser at det var hele skylden på Solsrud, På den tid var Solsrud-bonden selveier.

Svend Solrud, kanskje en ætling av Jacob Holter i Nes, står oppført som ødegardsmann i 1611 og nevnes i bygningsskattelistene fram til 1644.

1. slektsledd på Solsrud

Bent Sverkildsen Solsrud 1604-1660.

Slektens stamfar må ha vært finne. Bent Sverkildsen Solsrud var født o. 1604 i Västergötland i Sverige. Han kom vel hit til landet under finneinnvandringen fra Sverige i første del av 1600-tallet og brukte Solsrud 1642-60. Han leverte 1/2 settung rug for lite da han skulle levere tienden på Akershus i 1652, men verre var det at han nektet å skysse futen en gang han var i Hurdalen. Futen måtte få en annen mann til å ro seg utover sjøen, det kostet 16 skilling. Bent fikk en bot på 2 merker sølv i

tillegg til de 16 skilling han måtte betale til rorkaren. Men Bent var en rik mann som hadde råd til å sette seg opp. Han eide i 1642 sin egen gard som skyldte 1 fjd. med bygsel og 8 lisp. i Bjerke på Ringerike, - Vi vet ikke hvem Bent var gift med, men vi kjenner fem barn:

1. Sverkil, f.ca. 1634, var bruker på Solsrud 1660-74. Han og broren Anders kunne ikke fordra Østen Nedre Ømark. Annen påskedag 1664 gikk de like inn i stua hans og ga seg til hogge og slå ham. På tinget nektet de ikke dette, og måtte betale 15 mark til kongen, 15 mark til Østen og 3 ort. 13 mark ekstra fordi dette var "helligbrøde" - gjort på en helligdag. Kanskje var det det finske blodet som kom i kok?

2. Anders.
3. Bent
4. Jens.
5. Eli g.m. Tore Olsen

2. slektsledd på Solsrud

Tore Olsen Solsrud, død 1710
g.m. Eli Bentsdtr Solsrud.

Tore Olsen var bruker på Solsrud 1675-1710. Hvor han kom fra, vet vi ikke, men han kom til Solsrud ved sitt giftermål med Eli Bentsdtr., datter på garden. Han nevnes bl.a. i to fogdregnskaper fra 1691 og 1696.

Da Tore døde i 1710, hadde han stor gjeld. Han hadde nok 2 hester, 7 geiter, og 2 kyr, men den ene kua hadde han leid av Hurdal kirke, et vanlig leieforhold i gammel tid. Tore og Eli hadde barna:

1. Bent.
2. Mari.
3. Inгри, død 1710, gift med Christoffer Bendiksen.
4. Lisbeth f.ca. 1666
5. Margrethe f.o. 1690

Eli Bentsdtr. var i live ennå i 1732.

3. slektsledd på Solsrud
Christoffer Bendiksen Solsrud
g.m. Ingri Torsdtr., død 1710.

Christoffer Bendiksen hadde allerede 1697 tatt over halve garden, og da svigerfaren døde, fikk han det hele. Christoffer var bruker på Solsrud til 1733.

Hvor han var fra, vet vi ikke noe sikker om, men så sjelden som navnekombinasjonen er, skulle det ikke være uforsvarlig å anta at han var fra nabobygda Feiring og sønn av Bendiks Christoffersen Diserud. Denne var 34 år i 1664 og følgelig f.o. 1630, nettopp omkring den tiden far til Christoffer Bendiksen Solsrud kan være født.

Christoffer var gift med Ingrid Torsdtr Solsrud. Hun død i 1710 omtrent samtidig med faren. Skiftet ble holdt samme dag. De fikk barna:

1. Margrethe f.o. 1697, gift med Salomon Halvorsen Solsrudstuen. (På skiftet etter ham den 3. mars 1750 kalles hun feilaktig for Marthe).

2. Marthe f.o. 1700, ble i moden alder gift med en Iver Hansen Rørsrud som i 1747 ble eier av halve Solsrud. Skifte etter Iver ble holdt 5. april 1753. Ektefellene hadde da 2 barn:

Anne f.o. 1747, og Hans f.o. 1751, da moren var 50 år. Farbrødrene Peder Hansen Trandum og Lars Hansen Diserud var formyndere under skiftet. Her har vi atter en forbindelse mellom Solsrud og Diserud..

3. Bendiks f.o. 1702 (se nedenfor 4. slektsledd).

4. Ole f.o. 1704, levde 1741/43 på en husmannsplass under Solsrud.

5. Peder f.o. 1707. Han døde som liten (se nedenfor).

Da Ingri døde ble enkemannen i 1711 gift med Dorte Olsdtr, fra Feiring og fikk også med henne 5 barn:

6. Peder f.o. 1715, ble tydeligvis oppkalt etter sin bror som i tilfelle døde før 1712.
7. Inger f.o. 1715 ble oppkalt etter farens første kone, slik skikken var.
8. Jørgen f.o.
9. Anne f.o. 1723.
10. Mari f.o. 1727.

Christoffer Bendiksen satt godt i det og var lagrettemann i lange tider. I 1710 da den første konen hans døde, hadde han 2 hester, 9 kyr, 3 unglyr, 7 geiter, 6 sauer og 1 gris.

Den 17. nov 1732 var det skifte etter Dorthe Olsdtr, Det fortelles at Christoffer "for lang tid siden" og før Dorthe døde, hadde overdradd sin del av eiendommen til eldste sønn av hvert kull, Bendiks og Peder. Han skulle fortsette å bruke Peders del så lenge han satt som enkemann, men for å gardere seg dersom han skulle gifte seg igjen eller bli for gammel til å bruke gardparten, ble det bestemt at Bendiks og Peder skulle dele garden og husmannsplassen i to like deler.

Hvor lenge Christoffer levde, vet vi ikke, men i et odelsmanntall 1750 og i et manntall 1751 ble han (ukorrekt) oppført som eier av 3/4 av garden og levde følgelig ennå.

Det er i det hele tatt vanskelig å kunne komme med helt korrekte årstall fra denne tiden. De som er, skriver seg hovedsakelig fra skiftene. Før 1777 var nemlig Hurdal og Eidsvoll ett prestegjeld, og kirkebøkene for dette prestegjeld gikk tapt ved brann den 8. jan. 1877 på Eidsvoll prestegard.

4. slektsledd på Solsrud

Bendiks Christoffersen o. 1702-1752

g.m. Siri Olsdtr (Årnes i Feiring), død
1752.

Bendiks Christoffersen var bruker på Nordre Solsrud 1733-52. Han giftet seg med Siri Olsdtr. Hun hadde en bror som het Paul Olsen Aarnes, og var da kanskje fra Årnes i Feiring, men

ellers vet vi ikke noe om henne. Ektefellene døde begge i 1752 og etterlot barna:

1. Christoffer f.o. 1732. Han var bruker 1752-62, men flyttet da til rydningsplassen Holtet i Eidsvoll og overlot garden til broren.
2. Østen f.o. 1734, skal omtales nedenfor.
3. Inger f.o. 1738. Hun døde 2. sept. 1781 43 år gml.

Den 19. mars 1733 fikk Bendiks skjøte på halvparten av Solsrud i samsvar med det som ble bestemt på skiftet etter stemoren. Fra Bendiks brukstid har vi en del opplysninger som kaster et skarpt lys over forholdene på landsbygda den gang:

Årene 1741, 42 og 43 var harde for bøndne i Norge. Det var misvekst i landet, og mangelen på korn var stor. En regner med at halvdelen av den kvegbestanden vi hadde, strøk med. Som følge av den uholdbare tilstanden måtte myndighetene gripe inn og dele ut kom til trengende, i første rekke hadde vil inderster og husmenn behov for tilskudd, men mange gardbrukere var like uheldig stilt. - Fogden laget i 1748 et regnskap over det kom som var delt ut. Blant dem som hadde mottatt hjelpen var brukeren på Solsrud.

Bendiks og hans kone døde like etter hverandre. Skifte etter begge ble holdt 6. juli 1752. De etterlot seg stor gjeld foruten skyldige skatter og avgifter.

Barnas "næstsøskendebarn" (tremenning) Nils Eriksen Bjørnstad opptrådte som verge for Christoffer og Jens Amundsen Diserud, og Ole Arnesen Langveg ble oppnevnt som verge for de to yngste, som de nærmeste fødte verger. Da ingen av de to sistnevnte var tilstede, fungerte morbroren Paul Olsen Aarnes som setteverge. Morsslekten kom ellers bare subsidiært i betraktning ved slike oppnevnelser. Det må således være farens slekt som hadde tilknytning til Diserud og Langveg (se ovenfor 3. slektsledd).

For å dekke gjelden, ble det tillyst auksjon over løsøret, men det meldte seg ingen kjøpere. Nils Eriksen Bjørnstad tilbød seg da å dekke gjelden "av kjærlighed til de umyndige" mot pant i arvetomten. På denne måten kunne garden bevares for Christoffer som hadde odels- og åsetesrett til den.

5. slektsledd på Solsrud
Østen Bendiksen o. 1734-1781
g.m. Marthe Gudbrandsdtr.

Den 22. nov. 1759 kjøpte Østen Bendiksen halve Solsrud av Ole Halvorsen og samtidig odelsretten til bruket av Christoffer.

Her får vi gjengitt en oppfatning av odelsretten som er fremmed for vår tid. Meningen med odelsretten var å sikre eiendommen for den berettigede, ikke å gi ham et middel til å skaffe seg penger. Riktignok har det alltid forekommet misbruk, der rettighetshaveren tok seg betalt for å gi avkall på retten. Slike misbruk forekommer den dag i dag. Men som regel har pengekravet vært rettet mot fremmede, og handelen har foregått i det skjulte.

Her gjelder det oppgjør mellom 2 brødre som åpenbart sto på god fot med hverandre, og forholdet blir nevnt i skjøtet. Liknende disposisjoner fra gammel tid tyder på at brødrene selv betraktet så å si odelsretten som en handelsvare, som de overførte fra den ene til den andre. Det var selvfølgelig ikke riktig. Kjøperen fikk ingen ny odelsrett ved transaksjonen - det var bare selgeren som ga avkall på sin. Og hvis kjøperen var neste odelsberettigede fra før av, fikk han retten sin sikret.

4 år senere kjøpte Østen den andre delen av Solsrud for 290 rd. Her var det Christoffer som ga skjøte på selve garden, men også nå fikk han betaling for odelsretten - 90 av de 290 rd.

Skjøtet "til min kjære broder Østen" var datert og tinglyst 22. juli 1763.

Østen Bendiksen var før 1763 blitt gift med Marthe Gudbrandsdtr. Hvor hun var fra, vet vi ikke. Østen solgte i 1768 Nordre Solsrud til Hans Olsen Seljuholtet, men fortsatte å bo på garden en tid utover. Før 1780 flyttet han til Garsjøen, der han døde den 9. sept. 1781, 47 år gammel. 1 uke før døde søsteren Inger. Det var da på ny uår og kornmangel, og det har rimeligvis svekket dem. - Av barna til Østen og Marthe kjenner vi:

1. Gudbrand f.o. 1774 Han kom til Østre Toten og skal bli nærmere omtalt nedenfor.

2. Berte Maria f. på Solsrud i 1777.

3. Margrethe ble f. på Garsjøen i 1780. Hun døde 18. mars året etter.
4. Ole var yngste barnet. Han døde bare 3 1/2 måned gammel 12. mai 1782.

SLEKTEN PÅ HØVREN I HOFF

Gudbrand Østensen Høvren 1774 - 1840
g.m. Marthe Haagensdtr. Dyste 1776 - 1832

Gudbrand Østensen ble den 26 des. 1795 g.m. enken på Høvren i Hoff på Toten, Marthe Evensdtr. f.o. 1762. Hun var datter av Even Simensen og Kari Torkildsdtr Høvren og enke etter Jens Ulriksen fra Stefferud i Feiring.

Garden Høvren er den sydligste garden i Østre Toten. Navnet skal komme av Hyfrir - beslektet med det oldnorske hyfr. Ordet hyfr sikter til den del av selen som hviler på ryggen av trekkdyret, og det henger formodentlig sammen med det høytyske høvra, som betyr pukkel. Som stedsnavn skulle det bety: En strekning som hører til eller ligger på eller fører over en pukkel i landskapet.

Garden Høvren er ikke gammel som bebygget gard. "En Grænd Høverroa, mest Sætre" står det i et gammelt dokument, så det er naturlig å anta at garden har utviklet seg fra seter, som ble tatt i bruk året rundt.

Gudbrand Østensen ble ved sitt giftermål på Nordre Høvren. Han og Marte fikk 3 barn:

1. Jens f. 1797. Han døde på garden Nederud 27. des. 1817.
2. Gulline f.o. 1799 kalles feilaktig Oline i folketellingen 1801. Hun ble gift to ganger. Navnet på hennes første mann kjenner vi ikke, men til gjengjeld vet vi mye om hennes andre.
Den 25. juli 1829 giftet enken Gulline Gudbrandsdtr. f. Høvren seg med Sersjant, danebrogsmand Ole Pedersen Hanevolden. (I kirkeboken er faren feilaktig oppført som

Gudbrand Jensen). Ole Hanevolden, som åpenbart var en usedvanlig mann, var født i 1775 og således nesten 25 år eldre enn sin kone. Han hadde to barn utenfor ekteskap før han den 3. januar 1812 giftet seg i Kolbu med Mari Thomasdtr Smørstad f. 1785. Hun døde 6. mars 1828, hvorpå Ole giftet seg med Gulline. De fikk 3 barn: Ole f. 12. juni 1829 under Presterud, Maria f. 28. mars 1831 under Molstad, og Marte Maria f. 1835 som døde 7. april samme år. Foreldrene bodde da på Mellom Hoel. Man får inntrykk av at ektefellene flyttet mye omkring. Gulline døde på Mellom Hoel den 27. des. 1839 "38 Aar gml.", og Ole giftet seg for 3. gang den 27. des. 1843 med enken Helena Nielsdtr Nyhus. Han døde den 7. mai 1853 på Nyhus. Etter at Oles første kone døde, og særlig den siste tiden levde han i trange kår. En krigspensjon han hadde, ble pantsatt, og flere av barna måtte settes bort i legd. Ole Hanevolden var en tapper kriger, men også uvøren, hard og brutal, så det sto skrekk av ham i manndomsårene. Det fortelles at han vant sin Dannebrogorden under krigen antakelig i 1809 for å ha reddet kapteinen sin. Denne var såret og tatt til fange av svenskene, som bandt ham og førte ham bort. Hanevold fulgte etter. Vaktpostene, 3 mann, var sovnet da Hanevold overfalt dem, drepte dem og frigjorde kapteinen. Så bar han den sårede offiseren tilbake.

Ole ble begravd i Kolbu den 29. mai 1853, 78 1/2 år gml. Det fortelles at gamle kaptein Heyerdahl i Tonga møtte for å representere hæren. Han bar Dannebrogordenen på en fløyelspute foran kisten da den ble ført til graven.

3. Even, født i 1802, oppkalt etter morfaren. Han må være død før 1817.

Marthe døde i 1802 og ble begravet på Toten den 13. november. Skifte etter henne ble foretatt på Høvern i tiden 4/4 - 1/12 1803. Besetningen på garden var 2 gamle hopper, 7 kyr, 6 sauer, 2 griser og 18 geiter. Det siste forteller om naturforholdene omkring garden.

Den 18. februar 1804 giftet Gudbrand seg i Hurdal kirke

med Marthe Haagensdtr Dyste (Bjerke), som var født i Kolbu den 26. mai 1776. De fikk 3 barn mens de bodde på Høvren:

4. Maria f. 1804 Hun tjente i 1832 på Vestre Dahl, og ble senere gift til Bonkerud i Hurdalen.
5. Helena (Ellene) f. 21. april 1807.
6. Anne Margrethe døpt 5. nov. 1809. Hun ble i 1832 gift med Anders Svendsen Krabysanden og ble mor til gullsmed David Andersen i Kristiania. (Se VSHL nr. 2/2000)

Nå begynte en tilværelse med mange forandringer for familien. Gudbrand skildres som "liten og raudlet" og kvikk, en festglad mann som aldri kunne si nei når noen trengte hjelp. Han ble også glad i en dram for meget, og det kunne være farlig nok i de tider da det ble brent på hver gard. Han var åpenbart en god natur og full av foretaksomhet, som fikk utløsning i gardssalg. Det fortelles at Marthe måtte følge ham når han reiste for å hente oppgjør for eiendomshandlene sine.

Ellers var det ikke sikkert at alt kom hjem.

Det begynte med at Gudbrand solgte Høvren. Den 26. januar 1810 skjøtet han garden for 3000 rd. til konferenceraad Carsten Anker, med unntak av sin halvdel, plassen Høvernbakken, og et inngjerdet areal ved siden av som kaltes Fladen. Endelig forbeholdt Gudbrand seg fri havnegang i utmarken for 4 kyr, 1 hest og noen "småkreature", samt brenne- og gjerdefang + bygningsmaterialer. Han aktet øyensynlig ikke å flytte vekk., men hadde vel bare til hensikt å nytte gunstige konjungturer.

Skjøtet til Anker forteller at Gudbrand hadde gjort annet enn å handle. Med i kjøpet gikk et nytt oppbygget kvernhus med 1 par kverner og tomt og rettighet ved Dalsberget som Eidsvoll Jernverk hadde bygget opp.

Gudbrand hadde øyensynlig også ført rettsak med heldig resultat. Skjøtet nevner skog og mark som han er blitt eier av etter dommer som nylig var avsagt.

Det går en historie i familien om prosess med staten med et ganske annet utfall. Datteren Anne Margrethe har fortalt at faren tapte en sak om en liten "skaukrulle" og ble dømt til 1500

daler i omkostninger. Staten ble visstnok representert av kapteinsvaktmesteren på Gihle. Årsaken til tapet var prov som bedyret at vitnene sto på statens jord, hvilket forsåvidt var sant, idet vitnene på forhånd hadde fylt skoene med jord fra statens eiendom. Poenget i historien er senere gjengitt i samlingen "I Cancelliraadens Dage" av Trygve Andersen, hvis far var sorenskriver eller fogd på Hamar.

Etter beretningen ruinerte utfallet av rettsaken Gudbrand. Det skjedde på en tid da en daler ikke var mere verd enn 2 skilling, i reduksjonstiden. Hvis fortellingen er riktig, har Gudbrand ført i hvertfall 2 rettsaker, og det høres i og for seg ikke urimelig ut. Men hans senere økonomiske nedgang har vel dypere årsaker enn en rettsak. En salgssum på 3000 daler for gardparten i Høveren kunne synes fordelaktig, men pengene hadde mistet vesentlig kjøpekraft, og verre skulle det bli. Det var ingen god spekulasjon å bytte jord med penger i de dager.

Gudbrand slo seg ikke til ro på Høvrenbakken i stort mer enn 1 år. Ved skjøte av 6. april 1811 (tinglyst 18. juni 1812) overdro han resten av Høvren til Pernille Christiansdtr. Midtbøe for 900 rd. En skulle tro at Gudbrand ikke trivdes på Høvren fordi garden lå for ensomt til. Året etter den 3. juli 1812, kjøpte han Ekeberg i Stange av en Berger Jonsen. Deres 4. datter ble født der.

7. Oline f. 2. juni 1812. Det var riktignok før skjøtet på garden var utstedt, men Gudbrand og hans familie bodde der og kalte seg Egeberg. Oline levde ikke lenge, døde før 1815.

Ekeberg var en større gard enn Gudbrand hadde hatt før, men han ble der ikke mer enn i 2 år. Hva grunnen var - om eiendommen var vanstelt, og han ikke fikk det til å gå, om han ikke trivdes blant fremmede eller om rastløsheten gjorde seg gjeldende - vet vi ikke.

Den 14. april 1814 solgte Gudbrand Ekeberg til Isach Paulsen Eng fra Hurdal, og familien flyttet så tilbake til Toten. Datteren Anne Margrethe har fortalt at de kjørte over isen på Mjøsa da de flyttet. Hun trodde at flyttingen kom på i en fart på grunn av krigen, for det ble stående igjen "mangfoldige" lass med

flytning på Ekeberg. Anne Margrethe var selv bare 5 år da flyttingen foregikk, men halvsøsteren Gulline, som var med og som hun var særlig glad i, var 15 år.

Gudbrand bodde etter flyttingen først på Nederud med sin familie, Her fikk han den 8. mars 1815 en datter som også ble kalt Oline.

8. Oline ble døpt 12. mars og døde før hun var året, den 28. februar 1816. - Omsider fikk også en sønn:

9. Even ble født 13. jan. 1817 og var oppkalt etter sin avdøde halvbror. Han giftet seg med Marie, en datter på Mellom Gårder og fikk i 1848 en sønn, Ole som ble bakermester i Oslo hvor han døde i 1932. Han var gift med Anne Sofie Running fra Sandsvær og etterlot seg en datter Otilie. - 11. mai 1832 bodde Even "16 Aar gml" hjemme på Høvren da det ble holdt skifte etter moren, og i 1840 ble han eier av Høvrenstuen. I den siste tiden kalte hans seg Bjerkeengen.

Den 11. jan 1822 kjøpte Gudbrand en ny gard, Hoel i Kolbu. Skjøtet ble tinglyst 1. mai 1822, men Gudbrand hadde åpenbart flyttet til garden før skjøtet ble skrevet, for han kaltes Hoel i dette. Selgeren, Fredrik Grundt, hadde selv hatt garden i 5 år og var ikke derfra, så partene har neppe vært skyldfolk. Derimot kom Gudbrands svigerfar, Haagen Olsen, fra Hoel, og dette kan forklare kjøpet.

Men Gudbrands urolige sinn fant ikke feste på Hoel heller. Den 17. mai 1824 fikk han eiendommen delt, og 24. nov. 1827 solgte han begge gardspartene til henholdsvis Henrich Larsen Hoel og Hans Pedersen.

Tidligere på året hadde imidlertid Gudbrand sluttet en ny handel, og denne gang vendte han til gamle trakter. Jens Andersen Høvren hadde ved skjøte tgl. 8. jan. 1825 fått hjemmel til Søndre Høvren, og han solgte nå halvparten, 3/4 kalvskinn, til Gudbrand for 300 spd.

Delingsforretningen viser at det var den vestre eller nedre del av gardparten, den såkalte Høvrenstøen, som ble solgt. Handelen omfattet: "1. Fladjordet langs med Høvren-søen.

2. Søndre Engen. 3. Støe-Jordet med paastaaende Huuse-Bygninger. 4. Fredrikstad-Jordet østenfor Hovedbygningen.” Anpart i skog, utmark, og myrslåtter var innbefattet. Så var ringen sluttet. Gudbrand hadde bodd på den nordre garden, Nå vendte han tilbake til den søndre 17 år etter.

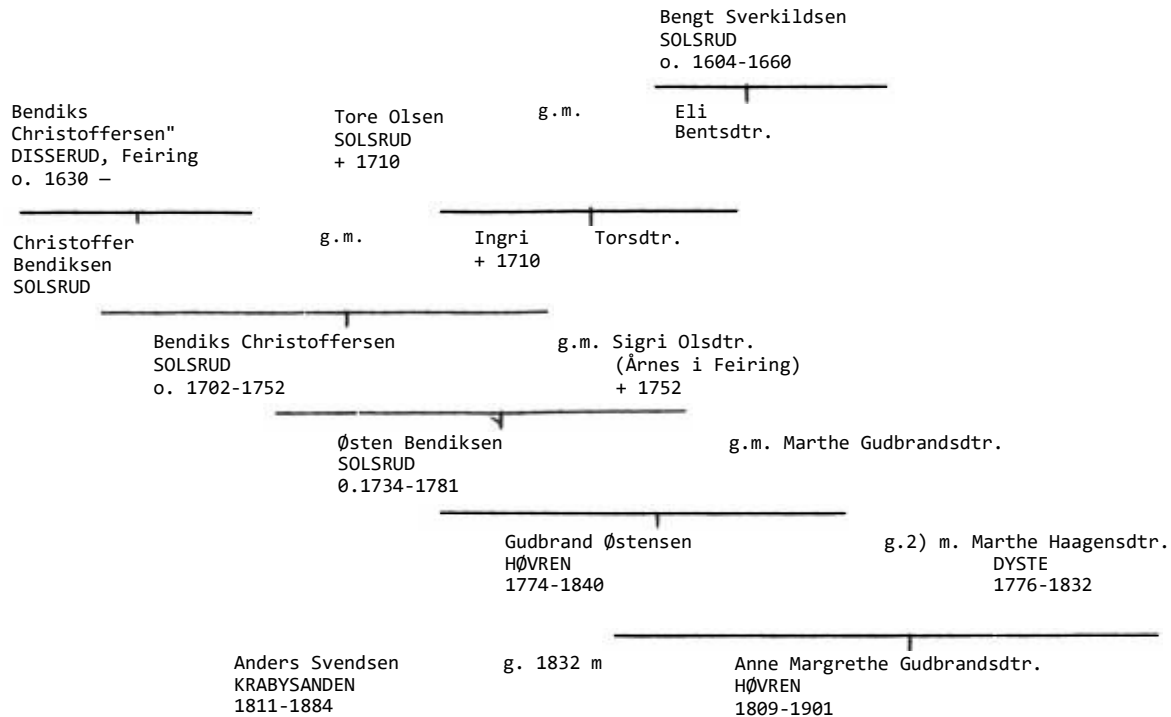
Den 9. mars 1832 døde Marthe Haagensdtr. Hun skildres som en dyktig og påpasselig husmor - særlig flink i veving - og det er vel ikke til om at hun var en god støtte for Gudbrand. Hun fikk ikke være på Høvren i mer enn 5 år, og i disse 5 årene var åpenbart vanskelige nok.

Marthe var bare 56 år da hun døde (skjønt det står 60 år i kirkeboken). Hun ble begravet i Østre Toten den 16. mars 1832. Skiftet etter henne ble langvarig - innledet 11. mai i dødsåret og sluttet 14. september året etter.

Årsaken til at behandlingen tok så lang tid, var ikke boets vidtløftighet. Det var tvertimot meget enkelt. Garden ble verdsatt til 250 spd. Av besetning fantes 1 gul hest (14 spd.), 1 svin og 1 gris, tilsammen 18 spd. 1 ort, og av redskaper nevnes bl.a. plog og harv. Blant møbler fester en seg ved dragkiste, ferdakiste, jevndøgnsur, et gammelt framskap, andre skap, bord og stoler. Redskap for veving var godt representert. Løsøret ble i alt verdsatt til 43 spd. 4 ort og 22 sk.

Besetningen var påfallende liten. Gudbrand opplyste at han sist vinter hadde måttet selge en ku og en gris for å klare renter og kapitalavdrag til et lån av 1820.

Skifteprotokollen viser at det ikke var synderlig kontakt mellom Gudbrand og hans barn - det henger vel sammen med alle omskiftningene. Det eneste gjenlevende barnet i første ekteskap Gulline Hanevolden, var ikke arving, og hun var åpenbart heller ikke til stede. Datteren Marie, som var ugift, 27 år og tjente i Vestre Toten på Dal, lot ikke høre fra seg. Om datteren Helene 25 år, er intet nevnt, men hun kan heller ikke ha meldt seg. Den eneste tilstedeværende av barna var Even. ”16 Aar gammel” (han var 15), som senere kjøpte garden. Det som anføres om de siste barnet Anne Margrethe, er karakteristisk. Hun var ”gift og opholdende sig paa Skramstad, men hendes Mands Navn vides ikke nøie, men formodentlig heder han Anders. Hverken han eller hans kone mødte”. Senere møtte Anders Svendsen Skramstad (Krabysanden) og hans holdning til

svigerfarens forslag gir ikke uttrykk for noe tillitsforhold. Han stilte seg solidarisk med den tilfeldige verge for de fraværende og godtok det standpunktet denne ville innta.

Gudbrands vanskeligheter var ikke forbi med skifteordningen. Han misligholdt et lån, og den 14. juli 1838 ble det holdt tvangsauksjon over eiendommen hans. Gudbrands sønn Even kjøpte tilbake en del av bruket den 4. mai 1840. Like etter døde Gudbrand den 28. august 1840, 65 år gammel. Han ble begravet ved Hoff kirke den 5. september.

The logo for 'Oppland Arbeiderblad' is displayed within a rectangular border. The word 'Oppland' is written in a large, bold, blackletter-style font. Below it, the word 'ARBEIDERBLAD' is written in a smaller, bold, sans-serif font.

Sagarøtter

Av Herman Nettum

Noen tanker omkring Osebergfunnet.

I radioens Program 2 den 17.3.1993 med tittelen "Med epler og silke i graven" og som omhandlet hva Osebergskipet var lastet med, kom det fram en interessant opplysning, nemlig at skipsgraven nå var tidfestet til august - september i år 834. Det var danske arkeologer som hadde kommet fram til dette tidspunktet.

I skipet var det gravlagt to kvinner. Den eldste, som var omkring 50 år, bar tegn på en leddsykdom og var etter påkledningen å dømme en slags hoffdame for den yngre kvinnen som ble anslått til å være ca. 30 år gammel.

Etter skipets videre innhold syntes den yngre kvinnen å ha vært rik og ættestor - muligens en dronning - og da sannsynligvis dronning Åsa, Halvdan Svartes mor.

Hvis det virkelig var dronning Åsa som var gravlagt i Osebergskipet, kan hennes fødsel settes til ca. år 804. Hun var i flg. sagaen datter av en småkonge i Vest-Agder, Harald Granraude (Rødskjegg). Denne kongen bodde i flg. tradisjonen på garden Huseby, like vest for Farsund. På gardstunet står det ennå en stein som blir kalt dronning Åsas stein og som hun - fremdeles i flg. tradisjonen - brukte når hun skulle stige opp på hesten sin.

Åsa ble som kjent hærtatt (i 16 årsalderen?) av kong Gudrød Halvdansson, også kalt Gudrød Veidekonge, og ut fra dette kan vi sette Halvdans fødsel til ca. år 820 og at kong Gudrød ble drept av dronning Åsas skosvein ca. 821 da sønnen

Halvdan var ett år gammel.

Gudrød Veidekonge var som vi kjenner til fra sagaen først gift med Alvhild, datter av kong Alvarin av Alvheim (landet mellom Glåma og Göta älv) og fikk med henne halve Vingulmark (Oslosysla) i medgift. De fikk sønnen Olav, kalt Geirstadalv, etter garden der han bodde (nå Gjerstad etter Gjekstad). Han hadde sønnen Ragnvald Heidumhår.

Olav fikk bare Vestfold å rå over etter sin far. Han skulle også hatt halve Vingulmark, men kong Alvgeir tok (tilbake?) hele denne sysla. Jeg ser det slik at kong Alvarin hadde sønnen Alvgeir og datteren Alvhild og at kong Alvgeir tok tilbake sin søsters medgift etter at kong Gudrød var død. Sagaen sier ikke direkte at Alvgeir var sønn til kong Alvarin, men det er nærliggende å tro at det var slik.

Da Halvdan Svarte var 18 år gammel (ca. år 838) fikk han dele Vestfold med halvbroren Olav Geirstadalv, og ut fra dette ser det ikke ut til å ha vært flere brødre. Vi kan da anta at dronning Åsa fulgte sin sønn til Vestfold og bosatte seg på en gard som het Berg i Slagen ved Tønsberg og som etter henne fikk navnet Åsaberget - eller Oseberg etter dansk skrivemåte - for å skille den fra en annen gård i nabolaget med samme navn.

Gudrød Halvdansson Veidekonge må ikke forveksles med kongen av Hedeby (Haithabu) slik flere historikere har gjort. Den siste het ikke Gudrød, men Godfred/Godfrid på frankisk og Gøtrik på dansk. Han kan ha vært en sønn av kong Sigurd Ring som døde i 798 i flg. den danske genealogen P. Engelhardt i boken "Danerne fra fødsel til død", (utgitt av Dansk Historisk Håndbogsforlag i 1980). Kong Godfred av Hedeby ble drept av sine egne hirdmenn under et felttog mot keiser Karl den store i 810 i flg. samtidige frankiske riksannaler.

Til slutt en skjematisk oversikt over kong Alvarin av Vingulmarks nærmeste etterslekt slik jeg mener den kan ha vært. Årstallene er basert på den forutsetning at det var dronning Åsa som var gravlagt i Osebergskipet og følger ellers de aldersopplysninger som kommer fram i Snorres kongesagaer. Tidsangivelsene avhenger av hvor gammel dronning Åsa var da

sønnen Halvdan Svarte ble født. Hvis hun som antatt bare var 16 år, vil den "gamle" tidsregningen gjelde og den passer ganske nøyaktig med de senere opplysninger som kommer fram i kongesagaen og som er historisk kjent, f. eks. kong Håkon den godes dødsår i 961.

Hårfagre kronologien:

Gudrød Halvdansson Veidekonge + ca. 821, gift 2 med Åsa Haraldsdatter ca. 804-ca. 834

|
Halvdan Svarte Gudrødsson ca. 820-ca. 860, "40 år gammel"

|
Harald Hårfagre Halvdansson ca. 850-ca. 933, "10 år gammel da faren døde"

|
Håkon den gode Adalsteinsfostre ca. 919-ca. 961, "født da faren var nesten 70 år gammel", la oss si 69 år gammel. Oppfostret hos den engelske kong Adalstein (Athelstan) fra ca. år 926. I flg. Snorre hadde Adalstein da nettopp overtatt som konge i England. Etter engelske kilder var Athelstan konge i England fra 925 til sin død 27.10.939. (Hans far, kong Edward døde 17.7.925. Snorre sier at da Adalstein døde hadde han vært konge i England i 14 år, 8 uker og 3 dager, d.v.s. fra 29.8.925.

Håkon den gode kom tilbake til Norge og ble tatt til konge av trønderne da han var 15 år gammel, d.v.s. høsten 934. Erik Blodøks dro fra Norge våren etter, altså 935. Håkon den gode falt ved Fitjar i år 961. Da hadde han vært konge i Norge i 26 år etter at kong Erik dro fra landet.

Gøtrik (Godfred/Godfried) konge i Hedeby drept 810

Riksannalene 810: "Etter Godofrieds død fulgte hans brorsønn (filius fratis) som sluttet fred med keiseren (Karl den store).

Gunnlaug Leifsson i Olav Saga Tryggvasonar en mesta (ca. 1200): "Heming var Godfres broder s" (s'en er tolket som en forkortelse for sønn). Et annet sted står det at Godfred ble etterfulgt som konge av "Heming, sønn av Sigurd".

Adam av Bremen (ca. 1040-ca. 1085: Etter Godreds død etterfulgtes han av "Patruelis Heming" (d.v.s. fetter Heming).

Riksannalene år 811: "Freden mellom keiseren og danskekongen Heming var p.g.a. den kalde vinteren bare sverget på våpnene. Da våren kom møttes 12 fornemme menn fra hvert av de to land i ved Eider for å avlegge eden". Fra danskenes side møtte bl.a. Hemings brødre "Hancwin og Angandeo". Disse var trolig Helkwin (Håkon) og Angantyr.

Riksannalene 812: "Sigifridus nepos Godofridi regis" og "Anulo nepos Herioldi aprios regis" ville begge etterfølge Heming o.s.v. (nepos betyr her barnebarn og Herioldi aprios regis betyr Harald, tidligere konge). Sigfrid og Ring (Anulo) var begge sannsynlige dattersønner av kong Godfred. De var fettere og sloss om kongemakten og som førte til at begge ble drept i år 812. Svend Aggesen (1100-tallet) og Saxo (11-1200-tallet) mente derfor at kong Godfred av Hedeby kun hadde døtre og ingen sønner som kunne overta etter ham som konge og at det var årsaken til at Hedeby ble overtatt av brorsønner.

Kong Godfred var trolig en bror eller en sønn av Sigurd Ring. Han nevnes flere ganger i de frankiske riksannaler, men svært lite i de islandske skrifter, noe som skulle tyde på at hans rike lå så langt sør at det falt utenfor de nordiske vikingers interesseområde. Jeg mener at disse omstendigheter er tilstrekkelige for å kunne hevde at kong Godfred av Hedeby og kong Gudrød Halvdansson Veidekonge var to forskjellige personer.

Tjodolv fra Kvine, Harald Hørfagres skald - Norges
første "slektsgransker":

1. Njord i Noatun * ved får tidsregnings begynnelse og gift med sin søster som ar livlig hos vanene.
2. Frøy (Yngvefrøy) Njordsson * ca. år 30 gift med Gerd Gymesdotter
3. Fjolne Frøysson * ca. år 60
4. Sveigde Fjolnesson * ca. år 90 gift med Vana fra Vanheim
5. Vanlande Sveigdesson * ca. år 120 gift med Driva Snødotter fra Finland
6. Visbyr Vanlandesson * ca. år 150 gift 2 med N.N.
7. Domalde Visbyrsson * ca. år 180
8. Domar Domaldesson * ca. år 210, gift med Drott, søster til Dan som Danmark er oppkalt etter
9. Dyggve Domarsson * 240
10. Dag Dyggvesson * 270
11. Agne Dagsson * ca. år 300, gift med Skjålv
12. Alrek Agnesson * ca år 330, gift med Dageid Dagsdotter
13. Yngve Alreksson * ca år 360
14. Jørund Yngvesson * ca. 390

15. Aun (Åne) Jørundsson * ca. år 420
16. Egil Aunsson * ca år 450
17. Ottar Egilsson Vendelkråke * ca. år 480
18. Adils Ottarsson * ca. år 510, gift med Yrsa Helgesdotter
19. Øystein Adilsson * ca. år 540
20. Yngvar Øysteinsson * ca. år 570
21. Anund Yngvarsson (Braut-Anund) * ca. år 600
22. Ingjald Anundsson Illråde * ca. år 630, gift med Gauthild Algautsdotter
23. Olav Ingjaldsson Tretelgja * ca. år 660, gift med Solva (Solveig) Halvdansdotter fra Solør.
24. Halvdan Olavsson Kvitbein * ca. år 690, gift med Åsa Øysteinsdotter
25. Øystein Halvdansson * ca. år 720, gift med Hild Eiriksdotter
26. Halvdan Øysteinsson den gavmilde og matille ca. 750-802, gift med Liv Dagsdotter
27. Gudrød Halvdansson Veidekonge ca. 780-821 gift2 med Åsa Haraldsdotter ca. 804-834
28. Halvdan Svarte Gudrødsson ca. 820-860, gift 2 med Ragnild Sigurdsdotter + ca. 860
29. Harald Halvdansson Hårfagre ca. 850-933, den første norske rikskonge

Oline Johannesdatter

Av Rune Hårstadsveen

Når man er på leit etter slekta, hender det at kildetilfanget blir for lite, og at man ikke finner det en er ute etter. Spesielt vanskelig er det i de tilfeller der en kilde rett og slett inneholder feil opplysninger. Nettopp et slik tilfelle kom jeg borti, men jeg var så heldig at jeg fant løsningen til slutt - om enn på noe uventet vis!

25. april 1829 ble Jakop Evensen og Oline Johannesdatter viet i Kolbu kirke. De fikk følgende barn:

1. Anne Margrete, f. 1829 på Dysteeie
2. Even, f. 1832 på Bakkeeie
3. Johanne Marie, f. 1835 på Kolbjørnrudeie
4. Ingeborg, f. 1839 på Rognebyeie
5. Anton, f. 1840 på Rognebyeie
6. Ole Jakop, f. 1843 på Rognebyeie/Brunsbergeie

I 1865 er familien registrert på Bækkelund (av Ørud) i Østlia, og der blir foreldrene til sin død.

Ved vielsen oppgis Jakop å være født i Gårderstuen i 1808, og faren het Even Hansen. Det gikk greit å finne ut at dette stemte, og slekta bakover viste seg å være fra bl.a. Klavesbøle i Kolbu. Verre var det da med Oline. Ved vielsen oppgis "Rosestuen" som fødested (takkt til de andre medlemmene i tidsskriftskomiteen for hjelp med å tyde skrift), og fødselsår til 1805. Faren skulle hete Johannes Knutsen. Problemet er bare at det i denne perioden *ikke fantes en eneste Johannes Knutsen med datter Oline* på hele Toten! "Rosestuen" må være en feilskrift, enten for Rosetstuen eller Røsestuen. Men noen Oline ble ikke født verken i Rosetstuen eller Røsestuen i 1805 eller de nærmeste år (Oline oppgis å være 64 år ved folketellinga i 1865).

Spørsmålet som da tvang seg fram var om presten hadde notert feil i kirkeboka. Kanskje kunne faddere ved barnas dåp være til hjelp?

Ved Anne Margretes dåp var farens brødre Martin og Hans Evensønner faddere, sammen med Jens Andersen Røisestuen, Olia Hansdatter og Maria Andersdatter Dysteeie. Ved de andre barnas dåp ser det ut til at det hovedsakelig er naboer som er faddere. Bare en fant jeg verdt å merke meg, nemlig Even Johannesen Rognebyeie (1841)/Brunsbergeie (1844). Kunne han være en bror av Oline?

Tilfeldighetene ville ha det til at omtrent samtidig som jeg rotet med disse problemene, også kikket litt nærmere på en annen grein av slekta. En av mine forfedre der, David Kristiansen Enge (i Vestbygda), var gift hele tre ganger. I tillegg hadde han barn før han ble gift. Han fikk to sønnen med en Oline Johannesdatter (Fæstadstuen 1822 og Røisestuen 1824). Noen flere opplysninger om henne forelå ikke. Kunne dette være en og samme Oline? En av faddere ved Anne Margrete Jakopsdatters dåp var fra Røisestuen...

Nå begynte en del spor å peke mot Røisestuen, men som nevnt tidligere var det ikke født noen Oline Johannesdatter der i det aktuelle tidsrom. Men i 1820-åra registrerer jeg en *Johannes Eriksen i Røisestuen*.

Denne Johannes Eriksen er gift tre ganger, og har i første ekteskap med Margrete Jensdatter bl.a. sønnen Even og datteren Oline (født 1803). I andre ekteskap med Margrete Halvorsdatter har han også bl.a. en sønn Even. Tredje ekteskap med Marte Lagesdatter er barnløst.

En ting til som styrket hypotesen om at Oline Johannesdatter gift med Jakop Evensen var datter av Johannes Eriksen (og kanskje hadde barn utenfor ekteskap med David Kristiansen Enge), var at Johannes Eriksens datter Oline ble konfirmert i 1818 fra Rognebystuen!

Her ble jeg så stående, med en del indisier på at ”min” Oline Johannesdatter var datter av Johannes Eriksen og Margrete Jensdatter, men jeg manglet bevis.

Nok en gang spilte tilfeldighetene inn. Ved en helt annen anledning fant jeg et manuskript i en av gardspakkene ved Toten økomuseum. Det var skrevet av lærer på Kihle skole Martin Kubberud i 1893, og handlet om hans egen slekt. Blant slektningene på morssida fant jeg bl.a.:

"Johannes Eriksen, maa formodentlig være født enten i 1779 eller 1780. Han døde blind paa Seierstad, hvor hen han var lagt i lægd, i begyndelsen av sekstiaarene. En tid før 1820 boede han paa Røseeie. Med sin første hustru - han var nemlig gift 3 gange - havde han datteren Oline, med den anden, hvis navn var MARGRETHE HALVORSDATTER, havde han sønnen Even. Hans tredie hustru, hvis navn ikke vides, og med hvem han ingen børn havde, var kommen fra Jevnaker, hvor hun hadde tjent paa en gaard "Velo". Hun kaldtes "Bosva". "

Videre skriver Kubberud om Oline at hun hadde en sønn med "gaardbruger og ungkarl" David Enge, og at hun senere ble gift med Jakop Evensen "Juger-Jakob kaldet".

Klarer kan det ikke sies! Jeg hadde funnet fram til rett Oline, og i tillegg får jeg en rekke tilleggsopplysninger av Kubberud. Innimellom kommer en tilfeldigvis borti kilder som virkelig kaster lys over ting...

I neste tidsskrift tenkte jeg å gjengi hele den delen av Kubberuds manuskript som omhandler hans morsslekt, samt å fylle på med kommentarer ut fra andre kilder.

Kilder: Kirkebøker, folketellinger, gardspakker og familieskjemaer ved dokumentasjonssenteret til Toten økomuseum.

Nordre Bondeli i Aurdal.

Av Fredrik Dyhren

På tinget den 9/5 1655 tiltalte Jøger Skammesteen Tollef Bundeli, Nils Fystro, Oluf Gudim, Oluf Eriksen Bundeli, Halvord Skavelden, Oluf Engebretsen Bundeli, Even Holdal og Oluf Kiørstad på deres egne, deres hustruers og stebarns vegne samt arvingers vegne, Haagen Gladems efterleverske og Oluf og Erik Ellingbø et consortes(medflere), for å få målt ut 10 løb. jord i Bondeli, som var tildømt ham på Christiania lagting i 1652. De ble forliget, at Jøger Skammesteen herefter skal have al den plads kaldes Brækken med ager og eng, som skal være til hobe 6 løbol og dermed være fornøiet og efter denne dag intet mere eie i Bundeli.

Dessverre nevnes ikke grunnlaget eller årsaken til rettsaken, eller noen slektsopplysninger i 1655. Det vi kan se er at ikke alle brukerne på Bondeli er stevnet. Grunnen til det er antaglig at Bondeli tidligere var delt i 2 garder rundt eller kanskje helst før år 1600. I Valdressoga angis skylda for hele Bondeli til 3 huder, 3 1/2 skind og 1 mæle korn. Det vil si ei skyld på nær 20 skind for hver gard. For den nordre delen var alt bondegods.

Den eldste brukeren vi kjenner på Bondeli het Engebret. Han ble i 1557/58 stevnet for uten tillatelse å ha tatt 2 kvernstener fra Helge Åvok. I 1599 nevnes Einar på Bondeli, hans tilknytning til garden er ukjent. Rundt samme tid må det ha bodd ei Astri på Bondeli. Hennes mann het trolig Engebret eller Ole, og det er tvilsomt om vedkomne er nevnt i gamle kilder. Grunnlaget for antakelsen er rettsaken og navn som senere ble benyttet i slekta. For det er sikkert at alle de innstevnte ved rettsaken i 1655 hadde en tilknytning til nordre Bondeli.

Denne Astris barn, født ca. 1580/85 - 1600, synes å være:

1. Bjørn Bondeli, han skatter av garden i perioden 1615-30. I odelskattelisten for 1615 oppføres han med 14 skind gods i samme gard, og i tilsvarende liste for 1624 eide han 1 hud og 2 skind. (For Valdres gikk det 10 skind i huden i 1615 og 1624, senere 12 skind). Senere forhold forteller oss at Bjørn på den tiden veget for søskens arveparter. Hans egen arv var trolig 5 skind.

I 1632 betalte en Ole skatter av Bondeli, kanskje gjelder det den nordre garden?. For i 1642 eide Ole Eriksen Bondeli 1 skind i samme gard og 2 år senere 4 skind. Samme Oluf Eriksen Bondeli måtte i 1641 bøte for et blodvide han gjorde Syver Haugen.

Dette må gjelde Bjørns gard, og trolig var denne Oluf gift med enken etter Bjørn. Godset som nevnes var helst deler av Bjørns arvepart.

En rettsak i 1692 hjelper oss til å forklare hvem denne Oluf Bondeli var. Endre Olsen Meisedalen stevnet da Erik og Anders Torsønner for bruk i Kjørli. Han framla et pantebrev datert 11?/11 1642 hvor Oluf Eriksen Bondeli var blitt skyldig til hans fader, og derfor pantsatte sin egen og brorens lodd i Kjørli skyldende 5 skind. Etter Oles død hadde Erik og Anders tiltaget sit gods til bruk igjen i Kjørli uten å ha innløst pantet.

I følge odelskattelista for 1642 eide Throe (feilskrevet for Tore) Solbrekken og Ole Kjørli de 5 skind i Kjørli. Sistnevnte bør ha vært Oluf Eriksen Bondeli. Det uvanlige er Ole i 1642 nevnes på

2 steder i odelskattelista med forskjellig navn og gods. Det styrker antakelsen om at Bondeliparten ikke gjaldt hans egen person. Oluf var i 1664 bruker på Kjørli, 70 år gl. Trolig døde han like etter, for i 1667 var Ingeborg og Erik brukere. Dette passer godt med at brorsønnen overtok bruken av farens lodd, slik det fortelles i 1692.

Bjørn Bondeli etterlot seg barna:

1. Datter gift med Ole Knudsen Gudi, 48 år 1666. Han bodde ei tid på Hippe, men pantsatte 8 skind i garden i 1664 til Knud Knudsen Rognaas, og i manntallet samme år oppføres han som husmand på farsgarden. Etter konens død giftet Ole seg igjen

med Martha Mathisdtr ø. Hande.

Fra første ekteskap kjennes sønnen Bjørn, som med sin hustrus samtykke den 14/12 1698 solgte 10 skind i sin påboende gard Hippe til Torgrim(Torgier?) Knudsen Ulnes med åsetesrett. Denne hadde faren Ole Gudim solgt til Gulbrand Rye, og Bjørn seg tilforhandlet og innlöst.

2. Datter gift med Nils Pedersen øvre Førstrå. Om ham fortelles i 1706 at han hadde bortpantet sin gård udi flere vis for livs opphold, da han var kommen i vanmagt. Siden flyttet han opp i fjellet og søkte sitt livs opphold hos godt folk. Av barn kjennes:

a. Bjørn Nilsen 20 år og tjener på Ulvestad i 1664.

?b. Tollef Førstrå ,1645-1694, gift med Mally Johannesdtr Røn.

3. Astri Bjørnsdtr gift med Tollef Halvorsen Bondeli. Tollef var sønn av Haldor Bolstad i østre Slidre. Tollef ble i 1640 stevnet for å ha gjort Engebret Olsen 2 blodvider. I 1642 eide han 4 skind i Bondeli og 2 år senere 2 skind. (Jfr. endringen med med Oluf Eriksen Bondelis gods) Tollef nevnes først av de innstevnte ved rettsaken i 1655, men da saken gikk for retten står det at av de innstevnte møtte Tollef Bundelis ettermand Oluf Eriksen Bundeli. Det forteller oss at Tollef døde i perioden fra 1652 til 1655 . Enkens nye mann, Oluf Eriksen, var i 1664 44 år og bruker av 9 1/2 skind i Bondeli. Han var fra Får, og sammen med sine søsken solgte Ole 2 1/2 løbol i Fodnes til Gudmund Eriksen Fodnes i 1666.

Det ble skiftet etter Astri Bjørnsdtr den 7/3 1672 og i ettertid nevnes 5 sønner.

a. Knud Tollefsen Bolstad i ø. Slidre, 20 år i 1664, soldat fra 1666, gift med Sigri Olsdtr. Ved skiftet etter ham den 11/10 1707 fortelles at han døde for 11 år siden. Han eide 15 skind odelsgoods i garden og hans helbrødre fordret for sine andeler i Bolstadgodset. Enken framla et skjøtebrev datert 25/10 1683 hvor den sl. mann hadde tilforhandlet seg av Oluf Hansen 9 skind i Bolstad, resten hadde han brukt uten påstevning i 20 - 30 år. Etter sin mor hadde Knud arvet i Bondeli 1/2 skind 1 maal 4 1/2 stenger.

b. Nils Tollefsen Stenset, -1728, gift med Ragnild Svendsdtr., enke på Stenset. De var barnløse og overlot garden senere til

hennes brorsønn Svend Nilsen og Marit Bjørnsdtr fra Bondeli.

c. Engebret Tollefsen, 12 år i 1664 og tjener hos Ole Eriksen Kjørli.

d. Erik Olsen Toen. Han arvet etter sin mor 4 løbboel 1 maal og 8 stenger, samt etter sin far 1/2 løb. 1 maal 4 1/2 stenger. Hans halvbrødre arvet etter sin mor sistnevnte part. Trolig gjalt dette også Erik, mens morsarven var farens halve del i Bondeli, arv etter sin kone.

e. Bjørn Tollefsen Bondeli, 23 år i 1664, var eldste sønn på Bondeli og tok over garden etter foreldene. Skifte etter ham ble holdt den 15/10 1708. Han etterlot seg enken Anne Olsdtr og barna:

Tollef Bjørnsen Bondeli 16 år (gift med Sønnev Johansdtr Sæbu)

Astri Bjørnsdtr gift med Knud Knudsen Koldsbrekken

Gullob Bjørnsdtr 18 år

Marite Bjørnsdtr 13 år (gift med Svend Nilsen Stenset)

Ingri Bjørnsdtr 10 år

Sigri Bjørnsdtr 8 år

Farbroren Nils Tollefsen og Knud Knudsen Koldsbrekken verget for de umyndige barna.

Rekkefølgen på de innstevnede forteller ofte litt om deres tilknytning garden, der de best odelsberettigede nevnes først.

II. Halvor Skavellen eide i 1624 og 1642 5 skind i Bondeli. Det var en jevnstor part med brukeren Bjørn Bondelis arv, og forteller oss at de var brødre. Halvor giftet seg med Ragnild Knudsdtr Nordbø, som var enke etter Even Amundsen Skavellen, og Halvor overtok med henne Skavellen. Ved rettsaken i 1655 møtte svogeren, det vil si svigersønnen, Gullik Skavellen på Halvors vegne. Gulik Olsen var fra Viste i Slidre, og 36 år gl. i 1664. Han var gift med Astri Halvorsdtr, og etterfulgte svigerfaren som bruker på garden. Etter Gulliks død giftet Astri seg på nytt med Helge Tordsen sør-Srand. I første ekteskap hadde hun barna:

1. Ole Onstad gift med Lucie Henriksdtr. (se VSHL 1/2001)

2. Kirsti Gulliksdtr gift med Knud Olsen Ulven

3. Marte Gulliksdtr gift med Hans Jursen Rye. Det ble skiftet etter henne i 1706 og 1707

4. Ingebor Gulliksdtr gift med Knud Pedersen Røen.

?III. Datter gift med Engebret Meisedalen. Han oppføres i odelskatteliste for 1615 og 24 med 1 1/2 løb i Bundeli. I skattelister nevnes han fram til 1635, men trolig døde han like etter 1624, for et par år senere betalte Eivind Meisedal førstebyggsel for halve garden som hans mor oplot for ham. Av barn i Meisedalen kjennes sønnene:

1. Ole Engebretsen Bondeli 60 år i 1664. Han brukte da 3 skind nordre Bondeli som vel var arv i garden. Trolig er han den "unge" Oluf Bondeli som i 1642 som sammen med sine søsken eide 1/2 hud sammesteds. Både Ole og broren Even var stevnet i tvisten om nordre Bondeli.

Hans barn kan være?:

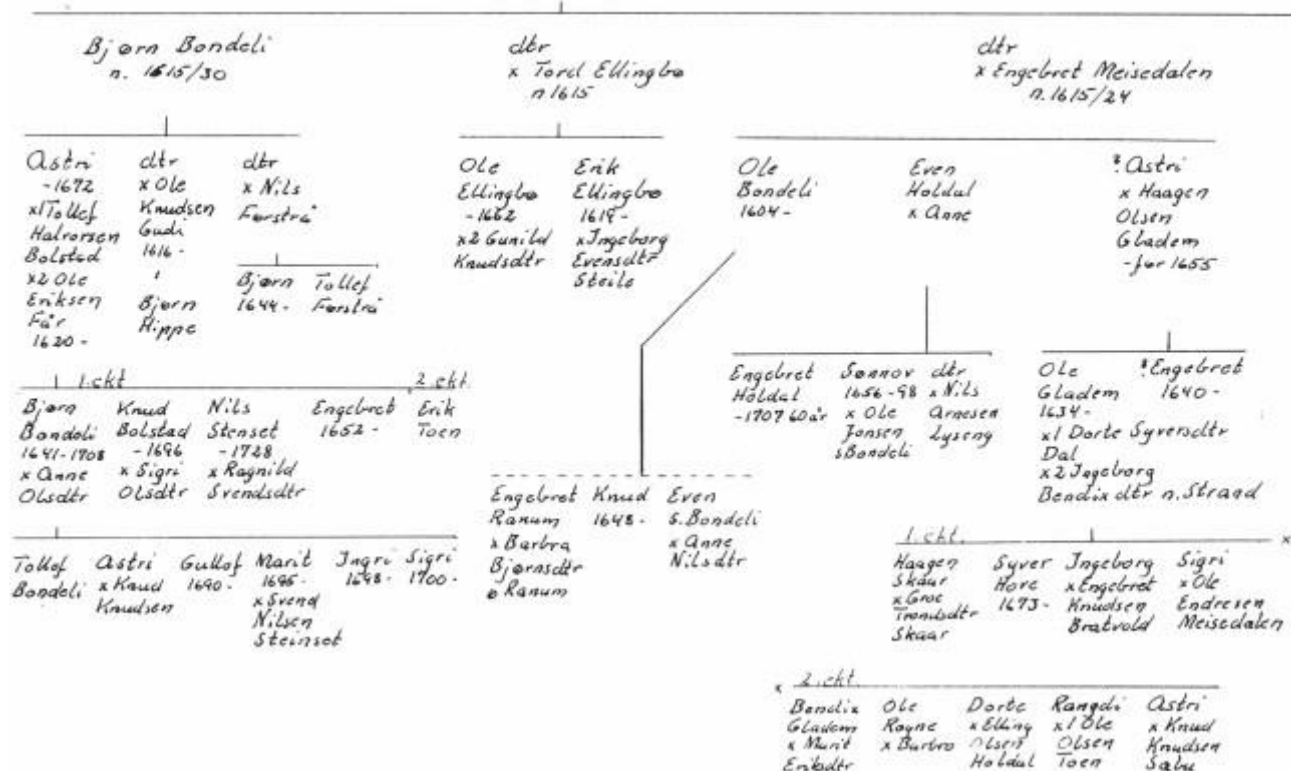
a. Engebret Olsen Bondeli, ikke nevnt i manntallet for Aurdal i 1664. I 1670 fortelles at han sammen med Anders Toresen Kjørli natterstid kom til Ole Bratliens hus i Land. Der brøt de ned stuedøren og spurte qvinden Marit Stenersdtr fanten på Bratlien var hjemme. Nå hadde de med kniver og økser og Ingebret Bondeli slo i bordet med en øksehammer. Qvinden fortalte manden hennes var på setra, og sa videre; var manden hjemme gjorde de ikke så. Engebret svarte; var manden hjemme skulle han gjøre så ved ham. Av oppførselen dante qvinden 2 ganger og 2 pikebarn sprang til skogs av redsel.

Engebret var i 1673 skyldig for et blodvite han hadde tilføid skydsskafferer Guttorm Bø. Parten i nordre Bondeli tok Engebret over etter faren. Videre ble han bruker på øvre Ranum etter svogeren Torsten Nilsen. Engebret var gift med Barbra, datter av Bjørn Nilsen ø. Ranum, og de etterlot seg 5 barn. (Se VSHL 4/2000)

b. Knud Olsen 16 år i 1664. Sammen med broren Even ble han i 1680 stevnet av lensmannen for "tags verch" fra Joen Kleffgaard i Etnedalen. De mente seg berettiget på deres moders vegne for en arvelodd etter hennes søster Marit Kleffgaard.

c. Even Olsen søndre Bondeli gift med Anne Nilsdtr -1718 75 år gl. Deres datter Ingeborg arvet 3 1/2 skind - halve garden etter moren, som det ikke var holdt skifte etter. Det opplyses i skiftet etter hennes mann Ole Knudsen på Bondeli i 1720.

Astri n. Bondeli f ca 1560

2. Even Meisedal senere nedre Holdal, død før 1664 og gift med Anne. Even var bruker på Holdal i 1642 da han eide 2 skind og i 1645 3 skind i sin påboende gard.

Barn:

a. Engebret Evensen - 1707 66 år gl. Sammen med Ole Andersen nedre Holdal kjøpte Engebret 4 skind som de delte fra Knud Knudsen samt Torsten og Erik Levordsønner. Videre inngikk han i 1704 et forlik med sine svogere om deres arv 1 1/2 skind i Holdal.

b. Sønnov Evensdtr -1698 42 år gl., gift med Ole Jonsen søndre Bondeli -1726 67 år gl.

c. Datter gift med Nils Arnesen Lyseng. Han kan være bondesønnen Nils Arnesen Stenset som det i 1652 ble betalt halv skatt for. (Om deres barn se VSHL 4/2000)

De neste i oppregningen ikke er kjent med odelsgoods i Bondeli. Så deres slektstilknytning er usikker. Det kan også være at Engebret Meisedalen hadde døttre som var knyttet til rettsaken. ??3. Oluf Kjørstad. Han kan ha vært gift med ei søster til brødrene fra Meisedalen. Dette er uklart fordi han kjennes ikke fra andre kilder, ei heller møtte han eller noen annen på hans vegne ved rettsaken.

En annen mulighet, som virker mer sansynlig, er at tingbokskriveren kan ha skrevet feil. Slik at det gjelder Oluf (Eriksen) Kjørli, han kan ha rettigheter i Bondeli på andres vegne.

?4. Astri Gladem, Haagen Gladems etterlevende hustru, nevnes deretter blandt de stevnede. Deres tilknytning til Bondeli er ikke kjent. Heller ikke synes Haagens forhold til brukerne der å ha vært som best, for i 1638 måtte han betale 6 1/2 rdr 1 ort i bot for å ha stukket Oluf Bondeli med en kniv. Navn og sammenheng blandt de stevnte gjør det mest sannsynlig at Astri var datter av Engebret Meisedalen.

Barn:

a. Ole Haagensen Gladem 30 år 1664 gift først med Dorte Syversdtr Dal, og deretter med Ingeborg Bendixdtr nord-Strand. Ole Gladem fikk i 1683 pantebrev på 2 løb odelsgoods i Gladem av farens brorsønn Ole Haraldsen Bergeim og 1 løb av Gunild

Halvorsdtr boende på Stensrud i Hedalen. Ut fra sammenhengen synes det å gjelde en søsterlodd. men hvordan hennes tilknytning til Gladem var kjennes ikke. Ole overlot garden til sønnen Bendix. Han fikk senere skjøte på odels og åsetesretten på garden av sine halvsøsken Hågen Olsen Skaar, Siul Olsen (senere Hove?) Ingeborg Bratvold (gift med Engebret Knudsen) og Sigri Olsdtr og hennes mann Endre Olsen Meisedalen.

?b. Engebret Haagenzen, 24 år i 1664 og tjener på Refling.

IV. Datter gift med Thord søndre Elinngbø i Vang. Han eide i 1615 2 1/2 løb. i Bondeli.

Barn:

1. Ole Toresen Ellingbø. Det ble holdt skifte etter ham den 6/10 1662, der han etterlot seg enken Gunild Knudsdtr og barna:

1. ekt.:

a. Ingri

2. ekt.:

b. Knud

c. Tore

d. N.N.

e. Ingelef

2. Erik Toresen Ellingbø, 45 år 1664 gift med Ingeborg Evensdtr Steile.

Brødrene delte farsgarden, og de var begge innstevnt i saken om Bondeli. Ved den møtte Knud Toresen Bratvold på deres vegne.

V. Datter gift med Erik Olsen søndre Fodnes, 100 år gl. i 1664. Da det ble holdt skifte på garden i 1666 opplyses at Erik hadde barn i 3 ekteskap. Datteren på Bondeli må ha vært hans første kone. I odelskattelisten eide for 1615 eide han 13 løb. i Fodnes og 1 ort i Bondeli, 1 1624 var godset i Fodnes økt til 15 løb. mens parten i Bondeli var den samme.

(Hvor mye 1 ort kan omregnes til i andre vektenheter kjennes ikke. Ordet betyr i andre sammenhenger kvart eller en fjerdedel. Hvis en her tenker huder og skind kan det kanskje ha vært rundt 2 1/2 skind?)

Barn i første ekteskap:

1. Ole Eriksen Rognaas, 50 år i 1664. Han eide i 1642 2 1/2 skind i Bondeli som var arv etter moren. I hans påboende gard

brukte han 1 hud 2 skind, videre brukte han 1 hud 1 mål i øvre Sundem, som han hadde tilpantet seg etter brev av dato 8/8 1656. Familien flyttet senere til øvre Sundem.

2. Lars Eriksen Baasum var 43 år i 1664 og bruker av 1/2 hud i Baasum. Ved rettsaken om nordre Bondeli i 1655 møtte Lars på egne og sine innstevnte søskens vegne.

3. Engebret Riste 45 år 1664. I 1645 oppføres han i odelskattelisten med 2 1/2 skind, trolig var det samme gods som broren var oppført med tidligere. Det ble skiftet etter ham 12/3 1689, og han etterlot seg enken Sigri Tordsdtr fra sør-Strand og 6 barn.

4. Astri Eriksdtr, død før skiftet i 1666, gift med Even Olsen sør-Strand

5. Rangdi Eriksdtr, død før skiftet i 1666, gift med Gulbrand Lauritsen Hoff

VI. Datter gift med Trond Berge. Han eide i 1642 1 hud i Berge og 2 1/2 skind i Bondeli. Ved koppskatten i 1645 oppføres hans enke Ingeborg som bruker på Berge. I en artikkel om midt-Stranddøtrene har jeg tidligere antydnet at Trond Berge også kan ha vært gift med ei datter av Knud Knudsen Aabiør. (Se VSHL 3/1997)

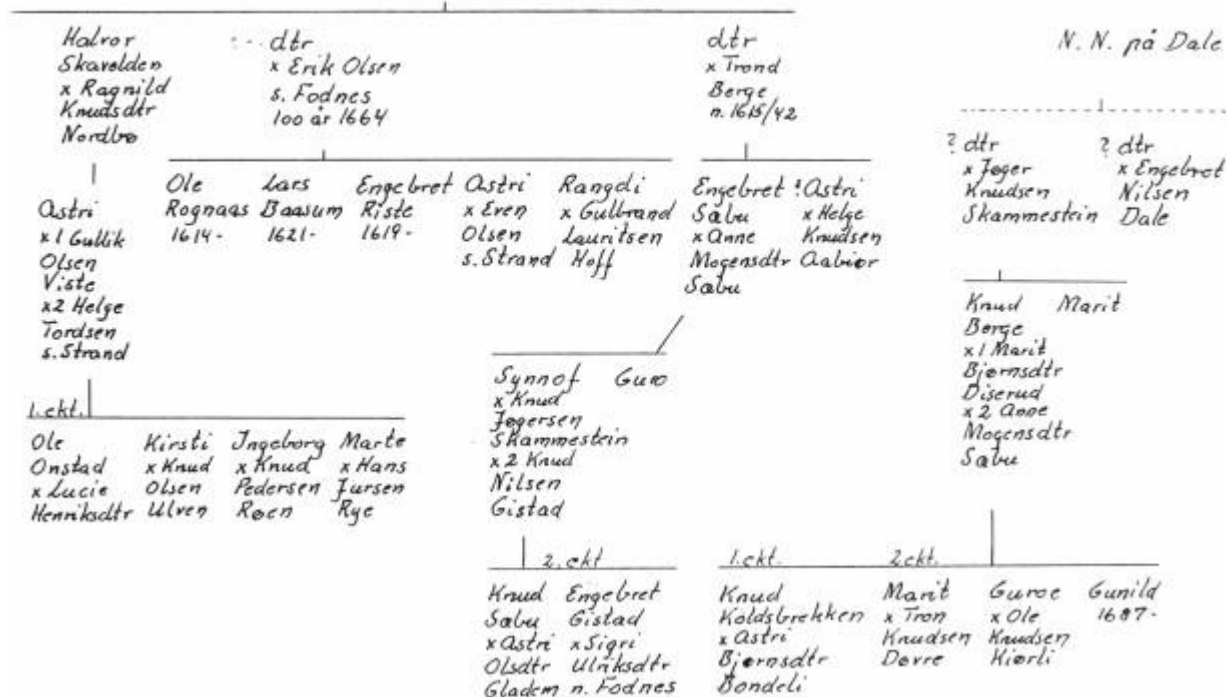
Barn som kan være av hans 1. ekteskap:

1. Engebret Trondsen Sæbu gift med Anne Mogensdtr Sæbu. Det ble skiftet etter Engebret i 1661 og han etterlot seg barna Synnof og Guroe. Sitt fedrene samt mødrene odelsgoods 1 løb. i Bondeli hadde han pantsatt for gods i Sæbu. Engebret var tilstede ved saken om Bondeli på egne og søskens vegne.

?2. Astri Trondsdr gift med Helge Knudsen Aabiør. Antakelsen her finnes det ikke kildebelegg for, og er kun vurdert ut fra navn i hennes etterslekt.

Saksøkeren fra 1655 Jøger Knudsen Skammestein var i 1664 68 år gl., og brukte 7 1/2 skind i Skammestein og 5 skind i Dale. Han var sønn av Knud Feren, og i følge skiftet på Remmen i 1694 etterlot han seg 1 sønn og 1 datter. Sønnen Knud Jøgersen var også død, og hadde avlet 1 sønn og 3 døttre. Knud Jøgersen var først gift med enken etter Knud Torgiersen Berge, ved navn Marit Bjørnsdtr fra Diserud. Deres sønn Knud, gift med Astri

Astri n. Bondeli

Bjørnsdtr Bondeli, ble senere bruker på Koldsbrekken som den fradelte delen av Bondeli senere ble kalt. Knud Jøgersen giftet seg senere med Synnof Engebretsdr Sæbu datter av Engebret Trondsen fra Berge, og hadde med henne 3 døttre.

Inger Skammestein brukte i følge manntallet 1664 8 skind 1 maal (8 1/4 skind) i Bondeli eller Koldsbrekken. Hennes familiære tilknytning til Jøger Knudsen Skammestein er ikke kjent. Det vi kan se er at etter rettsaken i 1655 har Koldsbrekkens skyld nærmest økt med 1 søsterlodd fra arvingene etter gamle Astri Bondeli. Hvordan kunne så Jøger Knudsen Skammestein tiltvinge seg en del av Bondeli som synes å ha vært en gammel odelsgard? Slektskap var ofte ofte en avgjørende faktor i slike sammenhenger. Vi vet det var giftemål mellom Jøgers sønn og sønnesønn og etterkommere på Bondeli. Vanligvis kunne de ikke være de være skyldt i 3die ledd eller nærmere, så slektskapsforbindelsen må ligge litt tilbake i tid.

Et bidrag til å til å lede oss inn på et rett spor kan være et forskringsbrev av 26/2 1684 på 8 skind i Koldsbrekken m.b. som Engebret Dale, Knud Jøgersen Dale, Jon Hansen Hanfos og Kari Halvorsdr Løken med flere intreserte som bodde i Slidre og Ourdal utga for endel forstrakte penger til Knud Jøgersen Berge. Siden dette gjelder 8 skind må godset i brevet helst være knyttet til Inger Skammesteins brukertid. Videre eierforhold rundt dette kjennes ikke. Det kan det være grunn til å merke seg at Jøger Skammestein i 1667 eide 1/2 hud i nedre Dale i Slidre, mens Engebret Nilsen Dale fra Melby eide 4 skind i samme gard i 1642.

I og med en ikke kjenner utredninger om slektene på nedre Dale på 1600-tallet, er det dessverre vanskelig å se noen forbindelse knyttet til Astri på nordre Bondeli.

Toten-innslag i Lesja

Etter opplysning blant annet etter nedtegninger gjort på
garden Systugu Synspe i Lesja. Alle sitatene er her satt i
kursiv

1814, mars: *Endre Hage døde på Toten i denne måned.* . - Han bodde på garden Nistugu Hågå i Lesja, levde mellom 1763-1814 og ble gift 1790 med Anne Jørgensdtr. fra Killi, Dovre. Han er tre-tippoldefar til Endre Hage f. 1955. Det er ikke opplyst hvorfor Endre døde på Toten, kanskje han var på gjennomreise? Lesjingene dro ofte langt for å få tak i korn og andre varer.

1825, 22. desember: *Amtmand Vejdemann holdt et forhør paa Soleglad, de indstevnte vare 48 Personer.* Forhøret var sikkert over gardbruker Hans Korsvold fra Dovre. Han ble i 1828 dømt til å arbeide på Akershus festning så lenge han levde fordi han hadde lagt hand på sorenskriveren i forbindelse med at kyrne på en gard skulle selges for å dekke en del offentlige utgifter. Dog ble han benådet etter noen år men måtte bære fangedrakta resten av livet. Men han hadde den under andre klær. Hans Tostensen var fra Tofte, fikk skjøte på ØvreKorsvoll av kongen 1794 og skulle frakte posten over Hardbakken og holde ei stugu i Fokstugun i orden. Weidemann så nok dette som en alvorlig sak og det er vel sannsynlig at han kom seint heim til julefeiringa på Stenberg i 1825.

1827, 29. mars: *Rejste lensmand H. Juell Lessøe Totten.* Hans Lemmich Juell, 1775-1841, var lensmann i Lesja og Dovre fra 1809 og bodde på garden Soleglad ved Dombås, en gard han kjøpte i 1811. På Toten ble han boende på en av Narumsgardene som etter ham ble kalt Juells-Narum Han ble gift 1800 med Alethe Marie Selmer fra Aurdal, 1771-1849 og de hadde dattera Petronelle Christine f. 1811 da de bodde på Dombås.

1840; *NB. Denne Høst blev ferdig et Dampskib i Miøsen kaldet Jernbarden.* Undertegnede har hørt sagt at i forbindelse med at Jernbarden skulle bygges, kom Ludvig Wiese fra Lillehammer og opp til amtmann Weidemann på Stenberg og orienterte om at det nå skulle bygges en båt av jern. Etter sigende skal Weidemann ha hatt lite sans for forslaget. For - som han visstnok skal ha sagt - en gryte kan jo ikke flyte. - Men Jernbarden holdt seg flytende i mange år.

1843, oktober: *Lensmand Fougner komet her til Præstegjeldet sidst i denne Maaned.* Guldbrand Gundersen Fougner, 1814-98 var frå Gausdal men hadde i en del år vært skriver hos amtmann Laurits Weidemann, og han ble i 1844 gift med Kari Johannesdtr. Burull fra Toten, 1819-74. De bodde på garden Nordistugu Nørspe, i Lesja, og en kan der fremdeles se restene av kjøkkenhagen deres. 1855 flyttet de til Gran på Hadeland.

1845, 18. Februar: *Kom Sognepræst Hr. N. Steen til Lessøe og havde sin første Prædiken 3de Søndag i faste.* Nathan Surland Steen, 1809-93 var fra Trondheim og ble sogneprest i Østre Toten 1865-78. Det stenske legat i Lesja er visstnok

etter han. Han stelte mye på prestegarden mens han var i Lesja, heter det seg.

1850, februar: Amtmand Vejdemann var paa Skatte Tinget for Læssøe.

1852, mars: *Lensmand Fougner givet til Fattigvæsenet 20 Spd., Præsten Steen 30 Spd., Bjørner Holaget givet 3 Tønder Byg.*

1852, 30. august: *Auction i Præstegaarden hos Pastor Steen i 4 Dage, Og den 8. september 1852: Rejste Præsten Steen fra Læssøe til Stadsbøygden norden for Throndhjem. Som nevnt ble han senere sogneprest i Østre Toten.*

1855, 17-19. oktober: *Auction hos Lænsmand Fougner og blev solgt Løsøre for omtrent 1000 Spd. 27. oktober: Fløttet Lænsmand Fougner fra Læsje hvor han var i 12 Aar.*

På 1800-tallet og sikkert også seinere kom det en god del tjenere til Toten og de fleste kom gjerne fra Valdres eller Sør Gudbrandsdal. Avstanden mellom Toten og Lesja er betydelig, men litt kontakt har det da vært som det går fram av de eksemplene som her er gjort. Og flere eksempler kunne en nok finne. I grenda Joramo lengst øst i Lesja lå i sin tid en liten gard som het Agnetegarden. Og han som var bruker der ble kalt Agnet-Ola etter kona si Agnete Olsdr. fra Gårdereie i Østre Toten. Hun døde i 1867. Da hun kom til Lesja hadde hun med seg en kommode som fremdeles står på plass på en gard i bygda. Hun og mannen Ola Engebretsen fikk to døtre som begge ble gifte og dro til USA og dit dro også han og døde i Lake Hanska i 1903. (AA).

Skifter

Toten, Vardal og Biri

Protokoll nr. 3 1689 - 1692

Del 2

av Fredrik Dyhren

Forord:

Protokollen omfatter hele Vestoppland. I utdraget som gjengis her er det kun lagt vekt på opplysninger som kan være av interesse i slekssammenheng.

Vær oppmerksom på at det kan være feil og mangler, da det ikke er lest korektur på kilden.

18

Jøger Alfsen Høme, Slidre 10.10 1690

x Sebor Gulbrandsdtr

Barn:

Alf 20 år

Tolluf 18 år

Gulbrand 10 år

Nils 7 år

Johannes 4 år

Østen 1 1/2 år

Ragnild 16 år

Karen 13 år

Den sl. mand neste slecht Amund Ellingsen Viig nærværende på skiftet som formynder for de umyndige barn.

Tilgode hos: Gulbrand Melbys enche, Helge Høime, Joen Oxhofd.

Sl. Jøger Høme har pantet i Røvang etter brev dat. 25/11 1680 5 1/2 skind for lån. I ligemåde i Røvang etter brev av 22/2 1684 8 skind jordsbrug for laante penger. Nok kjøbt 2 skind odelsgods i Røvang etter brev dat. 16/2 1671

I Høne innpantet etter brev dat. 27/5 1674 5 skind 14 stenger odelsgods. Kjøbt 7 1/2 skind jordegods i Høne etter brev dat. 8/11 1668.

Enken anga at hennes sl. mand har 5 skind 2 stenger odelsgods i Høne, og i Røvang 1 skind odelsgods.

Gjeld: Ole Olsen Betou.

19

Martha Madsdtr Opdall, Vang 16.10 1690

x Sifver Mogensen

Barn:

Askrim Torgersen 17 år

Martha 23 år

Ingborg 19 år

Anders Sifversen 9 år

Tilstede den sl. qvindes broder Knud Madsen Grehammer, og ey er vederheftig til formynder. Endre Erichsen Lunde som har den sl. qvindes søster til echte er tilstede og ble formynder.

Et kjøbebrev dat. 24/6 1678 på 5 skind odelsgods i Opdahl.

Sifver Mogensen har pantet 6 skind odelsgods i garden etter brev dat. 24/6 1678.

Torsten Kase er skyldig og derfor pantsatt 1 løbbol i Kase etter skiftebrev av 29/2 1676.

Østen Kase har bekommen penger av Sifver Mogensen og derfor pantsatt til brugelighed 4 skind jordebrug i Hermundstad.

Gjeld: Sifvers stebarn eier 8 skind odelsgods i Opdahl, og de har tilgode i boet deres faderarv. Ingborg Andersdtr, Mogens Knudsen(lønn), Ole Larsen(lønn), Gulbrand Schoustad fordrer etter dom for jordegods i den gard Nordstrand,

Formynder: Den sl. qvindes broder Knud Madsen Grehammer.

20

Halfuor Johansen Stepperud, Toten 27.01 1691

x2 Ingborg Gundersdtr.

Barn 1. ekt.:

Karen x Ole Engebrechtsen

Barn 2. ekt.:

Jens 5 år

Inger 1 1/2 år

Tilstede den sl. mands broder Mogens Johansen boende Staum gaarden på Hadeland, og enkens broder Peder Gundersen Seierstad.

Odelsgods: I Stepperud har sl. Halvor 4 lispund u/b.

Overby skylder 1/2 skippund m/b hvor Karen Halvorsdtr har arvet etter hennes sl. moder 1 fierding m/b og til dette skifte kommer til deling 1 fierding m/b

Gjeld: Karen Halvorsdtr hennes moderarv, Erik Øfuerbye, Anders Christophersen(lønn), Birte Torstensdtr(lønn), Hans Gulbrandsen(lønn), Niels Andersen Morterud(lønn), Ole Johansen Kuckersrud, Birte Andersdtr(lønn), Hans Olsen Lae. Peder Listerud, Knud Verslien, Mogens Johansen og hans søster Martha Suchestad for landskyld av Stepperud, Joen Andersen(lønn)

Niels Olesen Suchestad som har sl. Halfuor Stepperuds søster til echte at svare som formynder for de umyndiges arf.

21

Erich Halfuorsen Drager, Toten 29.01 1691

x2 Birte Larsdtr

Barn 1. ekt.:

Ole, er død x Elli Hansdtr 5 barn, tilstede på barnas vegne moderen og steffaderen Christopher Haldorsen Rustad.

Knud er død x Birte Bertelsdtr 6 barn, modereren tilstede

Niels Drager

Borrild x Jorgen Dalborg

Barn 2. ekt.:

Lars 11 år

Ole 8 år

Erich 5 år

Karen 10 år

Birte 1 1/2 år

Tilstede Peder Morterud som er nærmest beslektiget til sl. Erik,
og enkens broder Mogens Roeset.

Tilgode hos: Ole Grimaas, Christopher Halfuorsen Onderud.

Gjeld: Inger Arlsdtr(lønn), Anders Jeppesen(lønn), Gulbrand
Madsen(lønn), Martha Kielsdtr Roset, Ole Larsen Roset(lønn),
Peder Joensen Malterud(lønn), Joen Bottelsen Kallerudstad,
Zacarias Nielsen(lønn)

Formyndere for 2. kull: Peder Michelsen Morterud, Ole
Michelsen Prestesetter, Halfuor Larsen Gregersbøl, Peder
Haldorsen Scharten, og Jorgen Dalborgen

22

Johannes Joensen Seyerstad, Toten 31.01 1691

x

Barn:

Jonas 15 år

Hans 13 år

Gunder 11 år

Ole 8 år

Elli 7 år

Elli 3 1/2 år

Tilstede Gullik Joensen Vestad som er søskenbarn til sl.

Johannes.

Gjeld: Anders Ellingsen Sougstad(lønn), Peder Halvorsen
Soedstad, Hans Lae. Jens Poulsen Hielpesten, Mogens Roset,
Christopher Rustad, Daniel Efuenrud, Knud Verslien, Joen
Erichsrud.

23

Peder Larsen Bratberg, Biri 26.02 1691

x Maren Olsdtr

Barn:

Nils 21 år

Lars 20 år

Ole 18 år

Even 15 år

Amund 12 år

Baard 10 år

Agnete 7 år

Mangnille 3 1/2 år

Den sl. mands broder Ole Larsen Birche var varslet men møtte ikke. Baard Hoff er enchens søstermand, og Lars Narfuesen Melby som er sl. Peders søstermand tilstede.

Tilgode hos: Erich Alset har for lån pantsatt 1/2 skippund, 2 lispund og 1 1/2 skind. Christopher Torstensen Saqberg.

Kjøbt av Ole Larsen Birche 8 kalfskind 2 8/9 fesling i sønder Hofuind i Faaberg. Kjøbt av Bertel Pedersen Liusen 4 skind 1 4/9 fesling bemelte gaard Hofuind.

Kjøbt av Lars Narfuesen Melbye 4 skind 1 4/9 fesling i Hovfuind. Av Baard Larsen Schramstad pantsatt i Hofuind gaarden 8 kalfskind og 1 fesling.

Sl. Peder har arvet i Hofuindgaarden 8 kalfskind 2 8/9 fesling.

I Bratberg kjøbt etter brev dat. 4/5 1680 8 skind u/b

I ligemaade kjøbt i Bratberg etter brev dat. 3/3 1679 1 hud u/b.

Enchen er arvelig tilkommen i Bratberg 2 skind u/b

Av Baard Larsen Hoff pantet i Bratberg 2 skind u/b.

I Berg engeland arvet og pantet 4 skind m/b.

I Wangsødegardl/2 hud england u/b.

Ødahl engeland 1/2 hud m.b. er innpantet.

Odelsgods etter Peder Bratberg den gaard Myre i Birie 1 hud m/b.

I ligemaade sl. Peders odelsgods i Hellerud 1 hud m/b.

Gjeld: Ole Huskelhus, Peder Hellerud, Sifuer Schiønsby, Engebret Schulhus, Narfue Røstøen, Anders Dahl, Niels Galtestad, Peder Grytte, Vagul Bratstien, Peder Scharset, Svend Herberg, Daphin Haslie,

24

Lars Torchildsen Lund, Toten 26.03 1691

x Birte Larsdtr

Barn:

Niels 19 år

Torkild 13 år

Jens 10 år

Karen x Knud Hansen Lie

Martha 16 år

Pernille 9 år

Tilstede den sl. mands søskendebarn Gulbrand Schnibstad og på enkens vegne Ole Larsen Sigstad.

Tilgode hos Peder Stenberg i Romedal for resterende landskyld.

Kjøbt av Anders Nicolai Verm? 15 lispund m/b etter brev av 3/12 1688 i den gaard Molstad her i sognet.

Nok pantet i Moldstad 15 lispund m/b etter brev av 15/6 1663 av Ole Pedersen boende på Giørvieg i Nørdherougs prestegield mot lån.

Pantet av Gulbrand Torgersen Stubberud 1/2 skippund årlig landskyld m/b i Stubberud dat. 26/7 1675 mot penger.

Innløst den gardpart Roset som skylder 1/2 hud m/b etter brev dat. 15/6 1685.

I Homb på Toten 1/2 fierdingjordegods u.b.

En gardpart Stange i Vigsfierdingen skylder 3 skind m/b, innkjøpt.

1 fierding jordebrug engeland i Lunde ødegaard m.b. kaldes Rumpejord er kjøbt.

I Stenberg i Romedal er pantsatt av Amund Stenberg 1 skippund årlig landskyld m/b etter brev dat. 1/5 1662. Nok berettes å være i boen 1/2 skippundmalt årlig landskyld m.b. i bemelte gard Stenberg. Ligeledes et pant i nordre Stenberg i Romedal på 1/2 skippund, 2 1/2 lispund m/b for lån. I Stenberg et pant på 1/2 skippund årlig landskyld m/b mot lån.

25

Ragnild Knudsdr Fodstad, Toten 30.03 1691

x Tore Olufsen

(xl Ellen Ellingsen)

Barn:

Mads Ellensen 19 år

Hans Toresen 12 år

Ole 10 år

Anders 6 år

Peder 4 år

Lars 3/4 år

Elli 7 1/2 år

Tilstede den sl. qvindes søster Maren og hennes festemand Esaias Hansen.

Tilgode hos: Jacob Kise, Lasse Gaarder, Ole Halfuorsen lille

Gran, Rasmus Schølaas, Ole Staffensrud, Peder Knudsen
Gaarder.

Gjeld: til mannens stesønn Mads Ellensen for arv etter hans sl.
fader i følge skifte.

Faren sammen med Knud Olesen Huser svarer som formyndere
etter loven.

26

Lisbeth Christensdtr Huemb, Toten 31.03 1691

x Lars Joensen

Barn:

Niels 21 år

Christen 19 år

Joen 16 år

Ole 15 år

Cathrina x Ole Joensen Trogstad

Tilstede den sl. qvindes søster Maren Christensdtr og hennes
mand Joen Klafuestad som ble formynder for de 2 yngste barna.
Enkemanden har kjøpt 5 fetling årlig landskyld u/b etter brev av
2/5 1671 i Hoel.

Gjeld: Martha Simensdtr(lønn), Maren Danielsdtr(lønn), Elli
Christophersdtr(lønn)

27

Karen Zachariasdtr Schølaas, Toten 03.04 1691

x Rasmus Hansen

Barn:

Anna 5 år

Rasmus var igjengift med Karen Pedersdtr og hennes bror Peder
Pedersen Lie tilstede.

28

Martha Christensdtr Ringdalen, Gran 23.09 1691

x Anders

(xl Henrich Gulbrandsen)

Barn 1. ekt.:

Christen Henrichsen Bormarchen

Ole 25 år x Maren Olsdtr

Gulbrand 23 år

Christopher 20 år

Anna x

Dorthe x Christopher Hansen Ststad

Aase 14 år

Gjeld: Torsten Vattumb, Hans Schieager, Rønnoug

Biørnsdtr(lønn), Martha Andersdtr(lønn),

Christen Bormarchen verger for sin yngste søster.

29

Gulich Gulichsen Bellebøl, Slidre 14.10 1691

x Jøran Bendixdtr

Barn:

Gulich 11 år

Barbara 13 år

Tilstede Ole Tollufsen Rogne som er beslektet til sl. Gullik.

I Bellebøl og Framstad er innpantet etter pantebrev dat. 12/6 1646, så beretter sl. Gullik Biørnsens arvinger nemlig hans etterlevende qvinde Martha Olsdtr og hennes børn Ragnild og Anna Gulichsdøttre, at de eier ikke mere noget gods i Framstad gaarden som var 2 skind, hvilket Gulich Biørnsen har solt.

Nok har sl. Gullik Biørnsen innpantet i Bellebøl 7 skind odelsgoods dat. 30/3 1652.

Odelsgods i Bellebøl eide Gullik Biørnsen 4 skind.

Av forskrevne pantepenge kortes først hvis sl. Gulich Gulichsen har betalt som hans sl. fader Gulich Biørnsen var skyldig til Halvor Beto, Knud Ulven, Helge Ellingsbø, Lasse Siffuersen, Lars Hegge.

Barnas formynder Svend Torstensen Hegge.

Fortsettelse neste nr.

Landbruk & Verktøy A/S

MB Centret, 2760 Brandbu.

Tlf. 61 33 48 04/61 33 68 04. Fax 61 33 58 44

De eldste brukere på Nettum:

(Tilføyelser og rettelser)

Av Herman Nettum.

Den yngre Bottolf/Bottel Nettum var enten sønnesønn eller dattersønn av den eldre Bottolf (svigersønn blir noe helt annet). Ole Bottelsen Kalrustad finner jeg ingen etterkommere etter, men broren, Joen Bottelsen født ca.

1660 og bgr. 23.11.1716, var gm. Marte Bjørnsdatter Nyset, bgr. 1.2.1756, 96 år.

Deres 7 barn var:

1. Hans født ca. 1691
2. Nils født ca. 1693
3. Jørgen dpt. 22.6.1695
4. Peder dpt. 2.7.1698
5. Berte dpt. 1702 (dato mangler)
6. Zacharias dpt. 23.8.1705, tvilling med
7. Mari (Maren) dpt samme dag bgr. 7. 10. samme år.

På skiftet etter Bottel Olufsen Evenrud den 30.5.1675 het kona Mali Siversdatter. Barn:

1. Siri, gift og
2. Magnhild 10 år

Sønnene som sto oppført i: manntallet nevnes ikke og var således døde før skiftet.

På skiftet etter Brønild Arvesen Festad den 6.3.1663 het kona Marte Bottelsdatter. Datter:

1. Siri.

Marte var sannsynligvis ei datter av Bottel Nettum d.y.

Knud Bottelsen Nettum født ca. 1623 var gm. Mari Amundsatter som det var skifte etter den

16.4.1669. Døtre:

1. Ragnhild
- 2- Ingeborg

”Et gammelt Quindfolk fra Hoelstuen, Ingeborg Knudsdatter Nettum, bgr. 30.12.1703, 60 år” bør være denne Ingeborg. Verge for de to barna ble Lasse Knudsen Nettum som da sies å være Knuds søskenbarn. Det betyr at fedrene deres - Bottel og Knud - enten var brødre eller svogere, helst det siste siden Lasse var 10 år eldre enn Knud i flg. manntallet. Jeg finner ingen etterkommere etter Lasse Knudsen.

Ole Bottelsen ca. 1625-1705 og Barbro Christensdatter er ikke registrert med barn i slektsarkivet, men Christen Olsen Nettum var helt sikkert en sønn. Marte Olsdatter Nettum ca. 1682-1752 (gm.

Jon Olsen Øverset ca. 1674-1716 og Ole Amundsen Nes) var trolig en datter av Ole Bottelsen Nettum.

Derimot er det høyst tvilsomt om Bottel Jepsen og Erik Jepsen, begge oppført som ”tjenestedrenge” på Lunna i manntallet, var sønner av Jeppe Siverson Buruld, selv om det var nærliggende å tro det. I skiftet etter Jeppe Buruld den 2.5.1676 nevnes bare sønnene Find og Siver samt datteren Berte (senere gm. Erik Halvorsen Evang). Den Bottel Jepsen på Lunna i 1665 og i 1673 kan da være den Bottel Jepsen Bjerkeengen som ble gravlagt i 1706 (dato mangler), 66 år.

Siden antagelsen om at Jeppe Buruld kanskje var gift med ei Bottelsdatter fra Nettum, dermed faller bort får jeg forsøke å finne ei ”ny” kone til Jeppe. Fra tingboken for Toten, Vardal og Biri i 1662 har jeg finnet følgende::

”Ehrland Buruld hafde indstefnit Jeppe Buruids Quinde Karen Olsdatter for arrige Udtalelser.. Der oppstod Treete mellom Jeppe, Ehrland och Ole Buruld andgaaende nogel Fee som Ole och Ehrland vilde jage ud af en Braade och Jeppe satte sig imod. Herunder blef det Baschetag och da hafde Karen udtalt i det hum schiendte och graad.- Du faar vel schamb for dit store Mod. Du slaar och lercher ligesom Du slog paa en Rugbelle, din Schielmb du est! Hvorfor Ehrland strax tog til Prob ”

Enden på visa ble at de kom til forlik - og Jeppe fikk navn på kona si likevel. Så spør det da om noen kan finne ut hvor Karen Olsdatter kom fra.

Oppdalen kirke, Lunner.

Oppdalen kapell er egentlig et bedehus innviet til kirkelig bruk. Bedehuset blev reist ved frivillige bidrag, innsamlet ved en komité. Det blev bygget ved Ersjøen i Nordre Oppdalen på en hjelpekirkegård under gården Ulven (tillatelse til kirkegård gitt ved kgl. res. 1912). Almenningen gav gratis materialer, anvist på rot. De blev fremkjørt av interesserte. De første materialer brente ved en brand på Bråstad sag, og måtte skaffes pånytt. Bedehuset var ferdig 1912. Byggekomitéens forman var ordfører G. Wiese. Byggmester Hans Løkenbakken. Kapellet er en enkel bygning med rektangulær grunnplan.

Ved kgl. res. 3die desember 1913 blev det gitt tillatelse til at det opførte forsamlingshus ved Erssjøen innviedes til kirkelig bruk. Der holdes regelmessig 12 gudstjenester om året. Når lokalet brukes som kirke ved gudstjenesten m. m. lukkes alterpartiet ved to store dører. Kapellet har en kirkeklokke. En "smittefri" nadverkalk var gave.

1 1929 gjennomgikk kapellet en omfattende reparasjon og restaurering. Taket fikk en høiere reisning. Alterpartiet blev gjort større. Det blev innredet to rum. til garderobe. En vesentlig forandring var at kapellet fikk nytt tårn, tegnet av arkitekt Ole Overgård. Det blev dessuten malt og oppusset. Tidligere hadde det et enkelt kors ved alteret. Nu fikk det altertavle: Jesu korsfestelse, en kopi fra Louvre, malt ved maleren Erling Merton. Restaureringen var gave fra en enkelt mann i Lunner, gårdbr. Gudmund Hytten og hustru.

(Oplysninger meddelt av sogneprest Jac. Kinge).

Nye spørsmål

Spørsmål nr. 384

Guro Jonsdatter på garden Kvissel i Slidre i Valdres er ved folketellinga 1801 f. 1758. Hun ble (like før 1776?) gift med Syver Tørrisson Kvissel f. 1752 d. 1787, 35 år gammel. Guro gift 2. 1793 i Slidre med Arne Nilsen Kvissel.

Jeg har lett mye etter denne Guro, men ikke funnet noe om henne. Håper noen kan bidra med opplysninger om henne og hennes aner.

Etterlysning fra

Terje Olsen

Skarvavn. 104, 1350 LOMMEDALEN

E-post: oddto@online.no

Spørsmål nr. 385

Jeg leter etter en ane som het Christian Jensen, født 1817 i Molstadstuen, Vestre Toten. Han flyttet til Bærum, og ble gift 20.09.1840 i Asker med Anne Helene Svendsdtr., født 14.02.1811 fra Oust eje i Bærum.

Jeg vet ikke når han flyttet fra Vestre Toten eller hva han drev med. Ønsker flest mulig opplysninger om Christian Jensen, om stedet han kom fra, og om det er annen etterslekt som har lett etter aner fra slekta. Tar gjerne imot tips om litteratur fra distriktet som dere kan anbefale.

Med vennlig hilsen

Anne Strande

Kappeien 8, 1415 OPPEGÅRD

E-post: annestrande@c2i.net

Spørsmål nr. 386

Jeg trenger hjelp til å finne foreldrene til mine tipp-tippoldeforeldre Ole Hansen f. 1831 og Johanne Matea Johannesdatter f. 1826. De bodde på Hullet-Bakke i Vestre Toten i 1865.

De fikk bl.a. datteren Mathea Olsen f. 1854, som giftet seg med Nils Olsen f. 1857 i Vestre Aker (mine tipp-oldeforeldre).

Med vennlig hilsen

Kari Anne Støyl

Postboks 35, 3442 HYGGEN

E-post: torodd-s@frisurf.no

Spørsmål nr. 387

Min oldemor Elise Carlsdatter ble født 18. mai 1851 på Østre Toten. I folketellinga 1865 står hun oppført som "Barnepige" på gården Skjønborg af Eng, Østre Toten. Hun gifter seg senere med Ole Bern og skiftet etternavn til Bern. De slo seg ned på gården Sandbakken (mellom Balke og Hoff), hvor hun døde 14. august 1924, Østre Toten.

Jeg klarer ikke å finne ut hvor hun kom fra, eller hvem som var hennes foreldre. Kan noen av leserne hjelpe med videre?

Hilsen

Harald Bern

Solstadveien 28, 1395 HVALSTAD

E-post: hbern@c2i.net

Spørsmål nr. 388

I hefte nr. 5 av TOTN har Otto Adolf Fosmo og Ole Berg en gards- og slektshistorie om Berg ”i Lien”. Her finner vi bl.a. at Gabriel Hansen Berg (senere Groset) var gift med Mari Nilsdatter fra Solberg 1678-1692 (side 351).

I H.H. Neumanns oppstilling over Totenslekter kan vi under Stensli lese at den samme Gabriel Hansen Stensli som kom fra Berg var gift med Kirsti Amundsdatter 1647-1744. Hun er her angitt som mor til bl.a. Anne f. 1692, Marte f. 1681 og Mari f. 1684. I tillegg er hun angitt som mor til Hans som giftet seg i 1708 (antas derfor ikke å være født senere enn 1688) og mor til Margrethe gift i 1719 (antas være født senest 1700).

Mitt spørsmål er derfor: Hvem er mor til Gabriels barn? Sannsynligvis er det ikke for Mari Nilsdatters vedkommende fødsels- og dødsår som er angitt, da hun i så fall ville ha vært ca. 14 år når hun døde. Derimot kan det tyde på at Mari er blitt nevnt bl.a. i 1692, som er likt Anne Gabrielsdatters fødselsår. (Ble hun nevnt som Annes mor den gangen?)

Dersm skal tro at Gabriel kan ha vært gift to ganger, så må i hvert fall Mari Nilsdatter ha vært hans første kone og mor til de fleste barna som Neumann har nevnt. Gabriel kan eventuelt ha giftet seg opp igjen en gang etter 1692 med Kirsti Amundsdatter, som da ville ha vært ca. 50 år. Kan hun da ha blitt mor til Margrethe Gabrielsdatter, eller er også Margrethe datter av Mari Nilsdatter?

Er det noen som kan gi en nærmere redegjørelse for dette forholdet?

Spørsmål fra

Knut J. Buskum

Rugsvea 5, 2821 GJØVIK

E-post: kbuskum@online.no

Spørsmål nr. 389

Til Toten økomuseum kom en forespørsel fra Oddvar Robertsen, Oslo, som vi bare delvis har klart å besvare. Det dreier seg om en Christian, visstnok født på plassen Attunder som tilhørte en gard Rolstad på Ø. Toten, samt sønnen Johannes som vokste opp på Moldbakke. Christian skal være født rundt 1770, og sønnen Johannes ble konfirmert på Toten i 1814.

Christian var gardist i København rundt 1790-1800, og ble gift med en dansk kvinne. De fikk sønnen Johannes, og flyttet til Bragernes (Drammen). Kona døde få år senere, Christian gifter seg på ny, men da stemora ikke var snill mot Johannes, ble gutten hentet til Toten av to av Christians farbrødre (onkler) og oppfostret som pleiesønn av Ole og Anne Moldbakke. Dette siste står også nevnt i Totens bygdebok bd. IV.

Pleieforeldrene var Ole Jensen Moldbakke og hustru Anne Jonasdatter. På Toten økomuseum fant vi noen opplysninger om disse. Ole Jensen Præstehagen og Anne Jonasdatter Tømmerhol blir gift 15. juni 1785. Deres sønn Jens (som i 1812 overtar Moldbakke) blir samme år født i Tømmerholstuen. Ole Jensen blir døpt i Hoff kirke 19. juli 1761 av foreldre Jens Ulvestuen og Johanne Frantsdatter. Disse siste har vi ikke kunnet finne gift på Toten.

Kanskje moen av tidsskriftets lesere kan bidra til å kaste lys over saken? I tilfelle, ta kontakt med tidsskriftsstyret og eventuelt

Oddvar Robertsen

Bakkerudveien 25, 1152 OSLO

Spørsmål nr. 390

Kjenner noen Marit Andersdatter fra Aurdal?

I folketellingen for 1865, Østre Toten, Vilberg krets, er det bl.a. opplyst følgende om Jemtland:

Halvor Johannessen, føderådsmann, gift, 72 år, født i Østre Toten

Marit Olsdatter, hans kone, gift, 74 år, født i Aurdal

Johannes Olsen, inderst, dagarbeider, gift, 32 år, født i Østre Toten

Marie Halvorsdatter, hans kone, gift, 40 år, født i Østre Toten

Edvard Johannesen, deres sønn, ugift, 8 år, født i Østre Toten

Til disse opplysningene kan jeg gi følgende kommentarer:

Halvor og Marit var foreldrene til Marie som bodde på Jemtland sammen med bl. a. svigersønn og barnebarn.. Fra annet hold (bl.a. gamle opptegetelser i familien) har jeg fått oppgitt at far til Johannes var Even og ikke Ole. Videre at Halvor var født i Hurdal.

I folketellingen for 1875 samme sted, finner vi disse opplysningene:

Johannes Evensen, husfar, gift, husmand med jord, født 1830 i Hof, Østre Toten

Marie Halvorsdatter, gift, hans kone, født 1826 i Hof, Østre Toten

Halvor Johansen, føderådsmann, enkemann, født 1787 i Hurdalen

Halvors kone, Marit, er da død.

Iflg kirkeboka for Hoff er ei Marit Andersdatter død 11/8 1868 og begravet 19/8. Hun var da føderådskone på Jemtland. Kan dette være Halvors kone Marit som i 1865-tellingen var registrert som Olsdatter ? I så fall var det den tredje ukorrekte opplysningen som ble ført inn i denne tellingen for familien på Jemtland.

I den samme kirkeboka er ei Marit Andersdatter Brænna kommet fra N. Ourdal til Toten i 1819 som tjenestepike, 28 år gammel. Dette skulle tilsa at i 1865 var hun ca 74 år som er samsvarende med tellingen fra 1865. Ut fra opplysningen i kirkeboka skulle Marit Andersdatter altså være født ca. 1791.

Dersom, vi kikker mer i denne kirkeboka vil vi finne at Halvor Jonsen Majer, tjener, 26 år, ble gift 7. april med Marit Andersdatter Majer, tjener, 30 år. Forlovere var Ole Olsen og Ole Evensen Majer. Det kan legges til at Jemtland er et bruk utskilt fra Majer. Det kan legges til at Johannes Evensen Jemtland hadde en bror Ole. Var det denne Ole Evensen som var forlover her og hadde Ole Evensen en sønn Ole? I så fall var forloverene brudgommens farbror og søskenbarn.

Ut fra dette kan det med stor sannsynlighet påvises at han som foretok tellingen i 1865 har gjort tre registreringsfeil for denne ene husstanden. Mye tyder på at det er Marit Andersdatter fra Aurdal som er den som skal oppspores. Mitt spørsmål er derfor: Er det noen som har ytterligere opplysninger å gi meg om Marit Andersdatter? I så fall er jeg takknemlig for alle de små eller store brikkene jeg kan få for å få dette puslespillet på plass.

Med hilsen
Knut J. Buskum,
Rugsvea 5,
2821 Gjøvik

✓ DATAUTSTYR		JOHNET DATASYSTEMER AS
✓ PROGRAMVARE		
✓ INTERNETT - E-MAIL		
✓ OPPLÆRING - SERVICE		
Gran Øst - 2750 Gran. ☎ 61 33 88 40 - e-mail: johnet@johnet.no		

Spørsmål nr. 391

Hvem var Kari Halvorsdatter Kise, og hvor kom hun fra?

En av mine forfedre, Peder Kristian Andersen Holmstadsveen ble døpt 19.04.1813 i Hoff krk, Østre Toten. Peders foreldre var Anders Knutsen Holmstadsveen og Kari Halvorsdatter.

Anders Knutsen Holmstadsveen og Kari Halvorsdatter Kiise giftet seg 27.11.1811.

Anders Knutsen Holmstadsveen er registrert død som enkemann 25.05.1831, 82 år gml.

Kari Halvorsdatter er registrert som føderåds-kone og enke på Holmstadsveen når hun dør 06.11.1849, 80 år gml. Hun begravnes 17.11.1849.

Etter dette skulle Anders være født ca. 1749 og Kari ca. 1769. Jeg er klar over at oppgitt alder ved død ikke alltid er så mye å stole på, så jeg vektlegger ikke dette altfor mye. Dersom disse skulle være korrekte, så ville Anders og Kari være hhv 64 og 44 år gamle når de far sønnen Peder Kristian. Dette er ingen umulighet, men----

Har jeg her kommet på feil spor? Dersom jeg er på rett spor, hvem er da foreldrene til Kari og hvor kommer hun fra?

Med hilsen
Knut J. Buskum
Rugsvea 5
2821 GJØVIK

Spørsmål nr. 392

Bilde - etterlysning

Jeg har en etterlysning angående et bilde, som jeg håper dere kan hjelpe meg med.

Kan noen kjenne igjen bakgrunnen på dette bildet?

Jeg er usikker på hvem som er blitt fotografert på dette bildet, gutten kan ligne min oldefar Christian Andreassen Løvlihaugen født i Brandbu 24. 1. 1884. For å få en ledetråd ønsker jeg å finne ut hvor bildet er tatt. I 1900 bodde min oldefar på Engnes tresliperi på vestsiden av Randsfjorden. Han hadde eldre søsken som bodde i Hønefoss Jevnaker Gran og Toten hvor bildet kan ha blitt tatt?

På bildet kan det se ut som en handelsplass arena eller lignende med to flaggstenger ved porten og det høye gjerdet. Det ligger også et tømmerhus ved inngangsporten.

Hvis noen har opplysninger håper jeg å høre fra dere.

Vennlig hilsen
Hans Olaf Hagen
Skårer Terr 14
1473 Skårer
Tlf. 67901135

elfag

M. Carlsen & Sønn AS

Postboks 103 - 2712 Brandbu
El. Installasjon
Telefon 61 33 68 80
Fax 61 33 68 81

ELFAG. NÅR DU TRENGER ELEKTRIKER

LAGSNYTT

Til våre artikkelforfattere

Alle artikler som blir benyttet i tidsskriftet, vil senere bli publisert på Internet. Dersom du ikke ønsker å legge ute på Internet innlevert materiale, må dette bemerkes ved innsendelse.

SLEKT I GJØVIK/TOTEN- OMRÅDET?

BESØK VÅR INTERNETT-SIDE

www.slektshistorielaget.com

Her finnes avskrifter av kirkebøker, folketellinger, artikler og annet slektshistorisk materiale. I tillegg er det også litt materiale fra Land og Hadeland. Siden blir oppdatert jevnlig, følg med.

Gjøvik og Toten Slekthistorielag

Om lokalavdelingene i Vestoppland

Slektshistorielag

Gjøvik/Toten:

Styret består av Inger-Berit Østby-Deglum: formann, Fredrik Dyhren: kasserer, Eva Johanessen: sekretær og styremedlemmer Liv Marit Håkenstad, Sigmund Rosenberg (for Land) og Heljar Westlie. Varamann er Hans Tomter. Det er medlemsmøter på Gjøvik bibliotek den første torsdagen i månedene september-mai kl. 18.30 - 21.30. Først er det kåseri / foredrag og dernest eventuelle spørsmål. Tilslutt er det muligheter for privat gransking og utveksling av opplysninger. Avdelingen har vel. 120 medlemmer.

Land:

Denne avdelingen er midlertidig slått sammen med Gjøvik/Toten. Sigmund Rosenberg er kontaktperson, Robert Jørgensen er kasserer og Odd H. Lundby er kontaktperson for årboka Landingen. Lagets bibliotek er på Lands museum der åpningstidene er på tirsdag og onsdag 8.30 - 15.30 og ellers etter avtale. Det er ca. 30 medlemmer i Landregionen.

Valdres:

Eli Staxrud Brenna er leder, Eli Sælid er sekretær og Harald Rolandsgard er kasserer. Det er møter på Valdres folkemuseum 2. mandag i månedene september - mai. Avdelingen har ca. 25 medlemmer.

Hadeland:

Formann er Hans M. Næss, sekretær er Kjell Henrik Myhre og kasserer Gunvor Hilden. Det er medlemsmøter på biblioteket ved Gran ungdomsskole den 2. tirsdagen i måneden og i drengstua ved Jevnaker prestegard den 3. tirsdagen i månedene september - mai. Avdelingen har ca. 50 medlemmer.

Sikker strømforsyning

HADELAND
EnergiNett

Jarenveien 15-17 • 2770 Jaren
Tlf. 61 32 73 00 • Fax. 61 32 73 10

Velg buss med omtanke

Benytt Dem av våre moderne turistbusser.
Vi gir gunstige tilbud på turoppdrag.
Kontakt oss for nærmere avtale.

nettbus
hadeland AS

Adresse
2770 JAREN

Telefon
61 31 39 00

Telefax
61 31 39 01

A/L Hadeland Kornsilø og Mølle

**KRAFTFOR • TILSKUDDSFOR
SÅVARER • GJØDSEL
KORNMOTTAK**

Adr.: 2770 Jaren

Tlf. 61 33 68 20 Fax: 61 33 68 30

BYGGER'N
-ALMENNINGSBUTIKKEN-

Bank i bordet ...

føler du deg heme?

Det er godt å «høre heme en stann». Føle tilknytning. Ha noen du stoler på.

Vi skal fortsatt være en selvstendig lokalbank.

 **Totens
Sparebank**

- lokalbanken med
gebyrfrie tjenester

rest rundt
hjørnet!

Vi støtter det lokale kulturmiljøet!

Hos oss får du alt du trenger innen bøker, faglitteratur, CD-rom og data, kontormaskiner, papir og rekvisita. Vi har også mange godbiter fra ditt lokale miljø!

BRANDBU INTERBOK

2740 Brandbu • Tlf: 61 33 49 70 • Fax: 61 33 60 09

GRAN
HANDELS SENTER

Handelsbyen på Hadeland

Vi ønsker deg velkommen og tilbyr:

100 forretninger innen de fleste bransjer, samlet på ett sted ved Rv4, midt mellom Oslo og Gjøvik.

GENERELLE ÅPNINGSTIDER:

Kjøpesentrene:

Hverdager 10.00-19.00
Lørdager 10.00-15.00

Utenfor sentrene:

Man.-tors. 9.00-16.30
Fredager 9.00-19.00
Lørdager 9.00-14.00

Dagligvarene:

Hverdager til kl. 20.00
Lørdager til kl. 18.00

Vinmonopolet:

Man.-tors. 10.00-16.30
Fredager 9.00-18.00
Lørdager 9.00-14.00

Apoteket:

Hverdager 9.00-16.30
Lørdager 9.00-14.00

Gran postkontor:

Hverdager 9.00-18.00
Lørdager 9.00-14.00

*Returadresse:
Jan Eilert Jaatun
Postboks 99, 2857 Skreia*

VI TAR VARE
PÅ DAGENS
VERDIER

VESTOPPLAND SLEKTS-
HISTORIELAG TAR VARE
PÅ HISTORISKE VERDIER

SpareBank 1 Gran

SMIETORGET, 2750 GRAN - TELEFON 61 32 70 70

SpareBank 1 Jevnaker Lunner